

BROEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 4 - 2004

Våre menigheter:

St. Peter i Halden s. 3

Pilegrimstur:

Nidaros s. 4

Norges Unge Katolikker:

Sommerleirene 2004 s. 8

Feirer 80 år:

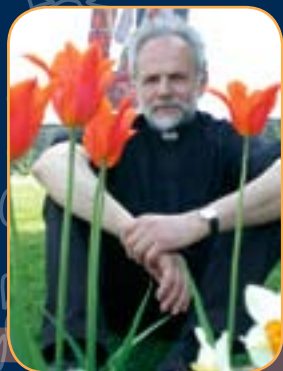
Norges Katolske Kvinneforbund s. 10

Klostergrunnleggelse i Lofoten:

"Our Lady of the Fjord" s. 12

Fra Kirkens skattkammer:

Engler s. 14

Hammerfest kommunes kulturpris 2004:

P. Wojciech Egjert MSF og Mariaparken s. 27

Om å forberede seg

MANGE HAR VÆRT på pilegrimsreiser i sommerferien. For noen har det vært mest turisme, for andre mest for omvendelsens og frelsens skyld.

Det legges flere snarer på vår frelsesvei. To smådjevler satte seg til for å diskutere strategi. Den ferskeste av dem sa: «Jeg skal påvirke mitt moderne menneske til å tvile på at det finnes en Gud». Den mer erfarne svarte: «Tja, det er ikke noen bombesikker metode – også mennesker i vår tid er i stand til å åpne øynene og se og erfare den godhet og skjønnhet Gud har skapt om dem, og skjønnhet at Gud finnes». Ferskingen sa: «Nei vel – men da skal jeg få ham til å tro at det ikke finnes noen djevel». «Ja, det er nok en bedre strategi – men igjen vil mangt et tenkende menneske som reflekterer over den ondskap de kan se rundt seg, komme frem til at her er det også sterke onde krefter i sving, som er større enn dem selv. De vil skjønne at djevelen ikke bare er en gnom diktet opp i middelalderen. Her skal du få et råd fra meg. I vår tid er det svært mange som ikke helt tror på sin egen forgjengelighet – visk heller deres øre at de har masser av tid; det haster slett ikke med å forberede seg på det neste liv.»

Og slik er det vel. Vi skyver foran oss erkjennelsen av at også vi skal dø. Og siden vi er litt egoistisk anlagt, er kjærlighetsdrivkraften til å

gjøre Guds vilje ofte ikke sterk nok i seg selv; siden vi i praksis forneker døden, utsetter vi å legge ut på dette livs pilegrimsvandring mot det himmelske Jerusalem.

Gud kommer oss i møte, hjelper oss med tegn. De fleste mottar vel aldri tegn som er så klare at vi er villige til å forstå dem. De tegn vi får er liksom ikke overnaturlige nok. Det er oss som regel ikke forunt å få så overtydelige tegn som apostelen Thomas fikk.

Men det betyr ikke at Gud har sluttet å gi oss tydelige tegn. I sommer har jeg fått høre det jeg oppfatter som tre troverdige historier, fra sindige norske katolikker, og alle tre hadde tilknytning til valfart: Lourdes i Frankrike (vann fra kilden), Santiago de Compostela og Nidaros. En hadde en meget alvorlig, akutt kreftdiagnose, måtte opereres; svulsten ble fjernet, og det var – synes det så langt – ikke den aller minste spredning. En annen hadde sitt å stri med, gikk til nattverd – håndkommunion – og oppdaget på kirke-trappen etterpå blod på håndflaten sin. Hun gnød hendene sammen, og det røde forsvant helt. Den tredje hadde hatt operasjon i hånden. Olsokdagen sprakk arret i håndflaten opp, såret var åpent. Intet mystisk med det. Men etter olsoknatten, da han tok av plasteret, var selv arret borte.

Vi som ikke var vitner til det, kan være skeptiske og avvisende, skulle vi ønske det. Slike tegn er fortrinnsvis beregnet på dem som mottar dem – vi plikter ikke å forholde oss til historiene. Personlig betviler jeg dem ikke; jeg kjenner de tre involverte.

I vår tro og i Kirkens lære er det plass for den sannhet at Gud gjør tegn. Han gjør dem naturligvis for å gi oss et puff, en stor eller liten hjelp. Men hovedgrunnen er at han vil gi oss tegn som gjør at vi ser livet i det rette perspektiv. Da Jesus oppvekket Lazarus fra de døde, var dette bare en forbigående fysisk helbredelse. Han levde noen år til – og døde så. Nei, tegnene gis for at vi skal tro at Jesus sannelig er sannheten, veien og livet, slik at vi lettere og mer målbevisst kan legge ut på vårt livs pilegrimsvandring – for gjennom omvendelse og lydighet til Guds kjærlighetsbud kan vi gå opp til det himmelske Jerusalem.

BROEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av:
Norsk Katolsk Bispedømme, Nr. 4, 2004
Årgang 45. ISSN 0804-9297

Oslo Katolske Bispedømme
Tlf.: 23 21 95 00
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse:
Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaktør:
Fader Claes Tande (CT)

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS), Tlf.: 75 56 34 81

Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaksjonssekretær:
Kristine Dingstad (KD)
Tlf.: 23 21 95 37

Medarbeidere:
Diakon Gunnar Wicklund-Hansen (GWH),
Per Einar Odden (PEO – permittert),
Heidi Haugros Øyma (HHØ)
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)

Trykk: JMS Mediasystem AS
Tlf.: 22 63 64 00

Opplag: 17.800

Forsidebilde:
Messefeiring i duskegn på
Budsjord Gard. Fra NUKs
pilegrimsferd til Nidaros i juli.
P. Arnfinn Haram OP og
Alexander Golding

Broen takker!

Broen takker for alle gaver som har kommet inn i sommer. Grunnet ferieavvikling kan vi ikke her angi antall givere og samlet sum, men opplysningene vil bli gitt i neste nummer.

St. Peter menighet

– Halden

Våre
menighet

Det var den nederlandske arkitekten Albert Cuipers som fikk i oppdrag å tegne kirken. Uklarhet mellom byggherre og arkitekt resulterte i at det først ble prosjektert en kirke for en befolkning på 10.000 mennesker, noe som tilsvarte folketallet i Fredrikshald, byen som nå har navnet Halden. Da arkitekten ble gjort oppmerksom på at det blant innbyggerne bare var om lag tyve katolikker, tvang det seg fram en vesentlig reduksjon av de monumentale planene. At den eksisterende kirken, som er bygget av teglsten, framstår uten tårn, og med forholdsvis stor høyde under taket, har således sin forklaring i at den bare utgjør om lag en tredjedel av det byggverket arkitekten opprinnelig hadde tegnet. Kirken ble innviet den 10. oktober 1877. Både menighet og kirke fikk sitt navn etter apostelen Peter.

Kirkens interiør er blitt forandret flere ganger. Dens nåværende interiør stammer i hovedsak fra restaureringen i 1949. Da ble kirken dekorert med veggmalier av de hollandske kunstnere Ben Dons (1890-1958) og Beni Dons (1921-1994) med medlemmer av menigheten som modeller.

På hver sin side av koråpningen er det plassert et Mariaalter og et Kristi Kongealter. Under restaureringen i 1949 fikk kirken sine skulpturer og en del messingarbeider. Vindueene ble dekorert med glassmalerier.

Samtlige alterbord og kommunionbenken er av italiensk marmor. I 1949 arbeidet to unge menn fra Nederland med restaureringen og fikk som betaling gratis opphold og litt lompepenger, kr. 10 i uken. I år 2003 ble det installert et nytt elektronisk orgel. Dette er et stort løft

for vår lille menighet.

Ja, selv om vi er liten, er vi stor når vi drar i flokk. Menighetens medlemmer har alltid utvist stor iver i dugnadsarbeidet. Således ble hele hovedalterpartiet forandret på dugnad etter det annet vatikankonsil. Det var et stort arbeide og ble gjort på kveldstid og på frilørdagen.

Det er en god blanding av forskjellige nasjonaliteter i menigheten. Den siste tiårsperioden har vi hatt den glede å få flere norske som konverterte til vår Kirke og vår menighet.

Vår gamle sogneprest Teodor Famula bor i Fredrikstad, og sr. Marie Louise Penkhues har i år avsluttet sitt arbeide som menighetsassistent. Siden 1. august er pater Arul Anthony pillai menighetens administrator. En trofast skare på om lag 40-50 personer kommer hver søndag til kirken. Etter messen er det kirkekaffe, som er en viktig sosial del i menighets livet. Kirkekaffen går på omgang. I fasteti-

den er det korsveiandakt. I vinter-sesongen er det annenhver uke på tirsdagften messe med vesper. I fjor ble det begynt med et lite barnekor, og de har allerede bidratt med sang under messen noen ganger. Noen voksne skal ta seg av religionsundervisning til barna og konfirmanter. Det er dannet en foreldregruppe som skal prøve å arbeide mer målrettet med barna. En viktig gruppe i menigheten er damene i Birgittaforeningen. De har møte annenhver uke, som regel med foredrag til oppbygelse for de fram møte. De feiret sitt 75-årsjubileum nå på vårparten. Videre har vi en bibelgruppe på en ti personer, kanskje ikke mange, men dog!

Noen fra menigheten har tatt del i Thomasmessen i den lutherske kirken i byen, og andre har vært med som kontakt i Metodistkirken. I år, som i fjor, tar en gruppe i menigheten del i Olsokfeiringen i en annen luthersk menighet.

Kirkens sangkor består av to sytti åringer pluss organisten (som er en del år yngre). Ungdommen har tatt seg av adventsaksjonen, som oftest med godt økonomisk resultat. Våre prester er kommet fra forskjellige nasjonaliteter, både norske, nederlandske og polske i den siste femtiårsperioden. Det står respekt av hva den enkelte har gjort, hver på sin måte. La oss ta dem med i våre bønner og be om flere prestekall.

Ingen behøver å reise til Rom for å besøke St. Peters kirke, enhver er velkommen til oss i Halden, den eneste by som blir nevnt i fedrelandssangen.

Theodor Appelman

Pilegrimsferd til Nidaros

– I Kristi fotspor går man trygt

”Dette er min sønn, den utvalgte, lytt til ham!” (Lk 9,35)

Arets Olsokfeiring skulle bli helt spesiell for 28 unge katolikker fra Sverige og Norge – den skulle feires i Trondheim, og vi skulle komme som pilegrimer. Ser vi bort fra følgebiler, mobiltelefoner, vannkokere og gode fjellstøvler, er det ikke mye som skilte oss fra middelalderens pilegrimer. Disse tingene kan imidlertid ikke gjøre noe med det faktum at en pilegrimsvandring er en opplæring i det å tilhøre Guds folk på vandring, der total overgivelse er det beste. På fjellet får man oppleve Guds makt og herlighet på en spesiell måte. Akkurat som disiplene på Forklarelsens fjell, fikk vi se Jesu guddommelige herlighet da vi våknet fra søvnen (Lk 9,28-36). Lysglansen er vanskelig å få øye på i motbakker gjennom skodde og regn, særlig når man har forestilt seg godvær, men i ettertid ser vi at vår forstand og våre forestillinger ikke kan måle seg med Hans forsyn.

Torsdag 22. juli begynte vandringen med utsendelsesmesse i dominikanernes gamle kapell i Gamlebyen i Oslo. Ferden gikk så med buss via Hamardomen, hvor vi hadde middagsbønn, til sørsiden av Dovrefjell. Neste dag våknet vi til tåke og duskregn. ”Å, NEI!” var vel det første som slo meg. Å lovsynge Herren til pauke og sitar var ikke det jeg hadde mest lyst til, men det var det vi gjorde (i hvert fall med gitar!) da vi begynte dagen og vandringen med messefeiring. Kunne vi ikke i alle fall ha fått godt vær?! Men det var tydeligvis ikke en del av planen, så med relativt friskt mot begynte vi vandringen over Dovre mot Trondheim og Olavs grav.

De fleste etappene lå på mellom 2 og 2,5 mil, utfordring nok for de fleste av oss. Regn, hagl og vind økte ikke akkurat kosefaktoren, men det hjalp oss til å holde øynene på målet og fjerne alle romantiske forestillinger om det å være pilegrim. Selv om målet er i fokus, må vi jo ikke glemme at veien kan lærer oss mye, motbakker, glede, utmattethet, solskinn, solbrenthet og medvind. Som kristne på vei mot det himmelske Jerusalem, vet vi jo at ikke alle dager er solskinnsdager. Vi vet at veien til oppstandelsens herlighet gikk via korset.

Liturgien og fellesskapet bar loss. Jeg har aldri møtt en mer positiv gjeng. Om vi ble blinde for Guds herlighet i naturen, så kunne vi lett gjenkjenne den i hverandre. Vi var en sammensatt gruppe med hensyn til bakgrunn og alder – men allikevel sammensveiset og med en genuin omsorg for hverandre. Liturgien dannet en naturlig ramme rundt dette fellesskapet. I daglige messefeiring og tidebønn fant vi oppmuntring. Da vi våknet søndagen med støle bein til gråvær og nysnø på en fjelltopp i nærheten, og klærne vi hadde hengt opp til tørk fra dagen før enda var våte, var ikke motivasjonen på topp. Tanken på å legge ut på nok en etappe virket forferdelig. Lesningen i messen den dagen var hentet fra Korinterne:

”**H**vor vi så ferdes, får vårt legeme del i Jesu egen død slik at det gjennom dette legeme også må bli åpenbart at han lever. Tross alt er vi ennå i live, men gang på gang blir vi gitt døden i vold, for Jesu skyld, så Jesu liv kan få vise sin kraft i vår dødelige kropp. (...) Alt dette skjer nemlig for deres skyld, slik at nåden som strømmer så rikt, kan rekke stadig flere, og takksi-

gelsen stadig sterkere lyde – alt til Guds ære” (2. Kor 4,10-11.15).

Motivasjonen var tilbake.

Gleden var stor da vi fikk øye på Nidarosdomen. Med gitar og lystig sang nærmet vi oss målet. Stadig flere sluttet seg til gruppen og var med på sangen. Da vi omsider kom inn i Nidarosdomen var det godt å kunne knele ned og takke Gud og hellig Olav: Vi klarte det!

På Olsokdagen tok vi del i feiringen til menigheten: Messe i Nidarosdomen ble prikken over i-en på en fantastisk tur. En stor takk til alle som tok oss så varmt imot, og særlig til biskop Müller som lot oss få være med å sette preg på Olsokmessen.

Iløpet av turen hadde vi fått sett Guds herlighet med våre egne øyne, men heller ikke vi kunne bygge hytter og holde på denne fantastiske opplevelsen (Lk 9,33). Turen ble avsluttet med middagsbønn i Erkebisppegården, og vi ble derfra sendt ut til hverdagen igjen. Men vi kan ikke tie om det vi har opplevd. Håpet er at denne pilegrimsturen har gjort oss til mer ivrige disipler og at mange gjennom oss vil få oppleve Guds velsignelse. Mange var med oss på veien i våre bønner. Vi har fått sett og opplevd at det er godt å stole på Herren og at vi kan ta Faderens røst på Forklarelsens fjell på alvor: ”Dette er min sønn, den utvalgte, lytt til ham!”

I Kristi fotspor går man trygt.

Pål Bratbak

Pilegrimspater Arnfinn Haram OP holdt svært inspirerende foredrag om rosenkransens mysterier. Vi tok for oss ett mysterium hver dag og avsluttet med vårt eget livs mysterium.

Hele pilegrimsgruppen foran refugiet på Ryphusan seter.

Lunspausen etter å ha kommet oss opp Vårstigen var usedvanlig god!

Messefeiring på Langklopp Fjellgard.

Det var ikke bare vår suverene pilegrimsleder, sr. Maria Junttila OP, som måtte få litt teipehjelp av førstehjelpsansvarlig Haavard Simon Nilsen. Det gikk mange ruller teip på våre gnagsår-føtter!

Vi er fremme ved målet!

Langs pilegrimsleden.

Non på fjellet første dag.

Messe i Nidarosdomen selve olsokdagen ble prikken over i-en på en fantastisk tur. Foto: Per-anders Johansson.

Jesuitter på Vardøhus festning

Etter 235 år var det først i år igjen mulig å se det samme fenomenet fra Norge. Ved denne anledning arrangerte Vardø Kommune en fest til minne om pater Hells ekspedisjon. Begge astronomer var ungare av fødsel. Kommandanten av Vardøhus Festning, Lasse Haughom, ringte derfor til den Ungarske Ambassade i Oslo. Så fikk han vite at der er en ungarsk astronom, medlem både av Norsk Astronomisk Selskap og av Vatikanobservatoriet. Da innbød kommandanten meg for å holde foredrag om pater Hells ekspedisjon. Astronomiprofessor Kaare Aksnes inviterte den ungarske dosenten Solt Hetesi fra Det astronomiske fakultet ved Universitetet i Budapest. Han er jesuittaspirant og studerer teologi.

Vi reiste med fly fra Gardermoen via Kirkenes til Vardø. Det var en hyggelig tur som varte bare fire timer. Pater Hells ekspedisjon hadde en meget anstrengende reise med hest og vogn, og fra Trondheim med seilbåt til Vardø. De startet fra Wien den 28. april 1768, og først den 30. juli kom de frem til Trondheim. Der holdt de en tre ukers hvilepause. P. Hell fant 155 tysktalende soldater i byens garnison og besøkte dem. De var katolikker, men på grunn av forbudet mot katolikker i Norge var de uten sakramenter og sjelesorg. P. Hell skaffet seg tillatelse til å feire den hl. messe og preke for dem to ganger i uken, og 146 av soldatene mottok sakramentene.

Seilturen fra Trondheim og nordover varte 51 dager. Den 11. oktober 1768 var de fremme i Vardø, etter å ha seilt gjennom flere livsfarlige stormer og fått ising på båtdekket.

Guds forsyn ordnet det slik at i år var det igjen to jesuitter som skulle observere Venus-passasjen over solskiven fra Vardøhus Festning, den 8. juni. Vardø ligger lengst øst i Finnmark innenfor polarsirkelen, omtrent tre tusen kilometer fra Oslo. Den 3. juni 1769 var det pater Maximilian Hell, astronomiprofessor ved Universitetet i Wien, og hans ordensbror Johann Sajnovics, leder av Stjerneobservatoriet i Tyrnau, som målte tiden for Venus-passasjen sett fra Vardø. Ikke av egen drift eller av eventyrlyst kom de til Norge. Den dansk-norske kong Christian VII hadde invitert dem og bedt dem om å utføre den viktige oppgaven.

Som ved et under kom de likevel frem. P. Hell skriver om denne reisen: "Gud beskyttet oss ved et virkelig mirakel, ellers var vi alle gått til grunne. Den 11. oktober var den eneste dag i denne stormfulle måneden da det var mulig å få seilt inn til Vardø. Som med en usynlig hånd hadde Gud drevet oss ut av den farlige havnen (Kjelvik), ført oss ut på åpne havet og rett inn til Vardøhus i sterk storm og under halv seilføring."

P. Hells ekspedisjon blir riktig interessant når vi tar hensyn til det strenge forbudet mot jesuitter i Danmark og Norge.

Pater Hell og Sajnovics ble hjertelig mottatt av kommandanten og hans 50 soldater i Vardøhus Festning. I den tid bodde bare 300 mennesker på øya. I dag har den omtrent 3200 innbyggere. De to astronomene fikk bo i fogdens hus, der pater Hell satte opp et reisealter i et lite siderom. Han feiret den hellige messe hver dag sammen med broder Sajnovics.

Den første oppgave var å bygge et hus for de medbrakte teleskopene og de andre astronomiske instrumentene. P. Hell tegnet et riss for observatoriet, og kommandanten sendte håndverkere som straks skulle gå i gang med bygningen. Arbeidet gikk langsomt, men det ble ferdig til julen. Det var det første astronomiske observatorium i Norge.

I de mørke vintermånedene var de to astronomer opptatt med observa-

sjon av nordlyset, tidevannets vekselning, statisk elektrisitet i atmosfæren, magnetnålens avvikelse fra den geografiske nord innenfor polarsirkelen, og andre naturfenomener. De undersøkte også polarområdets flora og fauna, stedets geografi, historie og språk. Sajnovics studerte samenes språk, og han fant 150 ord og uttrykk som er felles i ungarsk og samisk. I sin berømte avhandling skrevet på latin viser han at samisk og ungarsk hører til samme språkgruppe som i dag kalles for den finsk-ugriske. Dermed gjorde han et pionéararbeid innen den sammenlignende språkforskning. Sajnovics skrev også en reisejournal på 177 folioark, som gir et levende bilde av begivenhetene i de to år i Norge og Danmark.

Pater Hells ekspedisjon blir riktig

P. Maximilian Hell.

Fra Vardøhus Museum, i rommet innrettet til ære for Hells ekspedisjon i 1769.
Fra venstre: P. Gustav Teres S.J., Lasse Haughom (kommandanten av Vardøhus Festning) og Solt Hetsi (ungarsk astronom fra Universitetet i Budapest).

interessant når vi tar hensyn til det strenge forbudet mot jesuitter i Danmark og Norge. Da kong Christian VII inviterte to jesuitter til å observere fra Vardøhus Festning, satte han seg over den danske lov av 1624 som med dødsstraff forbød "munker, jesuitter og andre papistiske prester å reise inn og arbeide i riket". I Danmark ble jesuittforbudet opphevet 50 år etter Hells besøk, men i Norge var den i kraft inntil 1956. Først den 23. november 1956 vedtok Stortinget i Oslo, etter en heftig debatt, å oppheve forbudet i Norges Grunnlov (§ 2).

Hvorfor var observasjonen av Venus-passasjen så viktig? Og hvorfor akkurat i Vardø? Fordi Venuspassasjen fant sted om natten (natt til 4. juni, mellom kl. 21.30 og

det ingen som kjente avstanden til Solen. P. Hell fant verdien for Solens middellavstand lik 149, 5 millioner kilometer (i dag angis 149, 6 mill. km), og den ble godkjent som "den

De viste at religiøs tro og vitenskap står ikke i motsetning til hverandre, men utfyller hverandre.

astronomiske enhet" i den kosmiske avstandsmåling. Da først begynte man å kjenne dimensjonene i verdensrommet.

Blant de 140 astronomer som på forskjellige steder hadde observert Venus-passasjen i 1769, var det bare

Hell og Sajnovics som klarte å måle tidspunktene for de to indre kontakter, da Venus kom inn i og forlot solskiven. Dette var nødvendig for å beregne solavstanden.

Den 27. juli forlot ekspedisjonen Vardø, men før avreisen "under avskjeden fikk de fattige en stor almisse fra P. Hell", skriver Sajnovics i sin dagbok. Takket være hans kongelige reisekasse, utøvde P. Hell betydelig karitativ virksomhet blant samene og andre fattige, også danske embedsmenn som hadde falt i kongens unåde og ble sendt i eksil til Norge.

På hjemreisen ble de invitert både i Trondheim og i København til å holde forelesninger om sine oppdagelser. Begge jesuitter ble valgt til medlemmer av *Det Kongelige Videnskabernes Selskab*. I syv måneder, fra 17. oktober 1769 til 22. mai 1770, var de gjester hos kong Christian, og deres avhandlinger ble utgitt både på latin og på dansk i København.

Pater Maximilian Hell og Johann Sajnovics var gode prester og i samme tid også fremragende astronomer og matematikere. Gjennom deres liv og arbeid klarte de harmonisk å forene i deres livssyn tro og viten, teologi og naturvitenskap. De viste at religiøs tro og vitenskap står ikke i motsetning til hverandre, men utfyller hverandre. De tjener derfor som forbilder for oss, så vel i vår tid som i fremtiden.

P. Gustav Teres S.J.

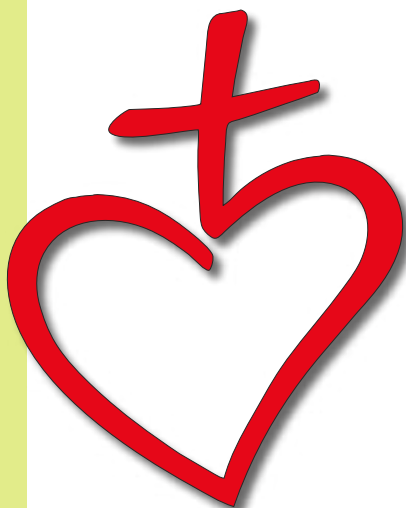
Fogdens hus på Valen (Vardø) med observatoriet tilbygget.

Idet Broen skal til trykk, får vi den sørgelige nyheten om at pater **Morten Person O.P.** avgikk ved døden den 14. august, bare 43 år gammel.

Vi bringer minneord i neste nummer.

Sikkert som sola:

Norges Unge Katollikers sommerleirer

Sikkert som sola er det at NUK hvert år arrangerer sommerleirer for barn og unge fra hele landet, men det har ikke alltid vært like sikkert at Nord-Norge har fått til en egen barneleir. Store avstander og små menigheter gjør arbeidet vanskelig, men heldigvis ikke umulig.

I fjor ble det brutt vei med en flott gjennomført barneleir, som til tross for beskjedne fem deltakere viste seg å ha store ringvirkninger. Dette sammen med iherdig innsats fra leirsjef og lederteam, blant annet ved hjemmebesøk og rekruttering fra Mosjøen i sør til Hammerfest i nord, gjorde at leiren fikk fantastiske nitten påmeldte.

20. juni møtte spente ledere og deltakere opp på Hurtigbåtkaia i Tromsø. Derfra gikk turen videre i 40 knop over krystallklart vann i nordnorsk natur til Finnsnes, og så til slutt over broa til Skoghus på Senja i bil. Dette idylliske stedet på Norges nest største øy har alt hva en kan ønske seg av et leirsted. Egen badeplass, fotballbane, villmarksstue med åpent ildsted, kapell og ikke minst en hyggelig og hjelpsom bestyrer, sørget for å legge grunnlaget for en kjempeleir. Når været hel-

Flott barneleir i Nord-Norge

ler ikke gjorde oss mer imot enn en kan forvente av nordnorsk sommer, går en leiruke unna på et blunk.

Med oss som leirprest hadde vi Torbjørn Olsen fra Bodø, som sammen med lederteamet arbeidet gjennom hele uka for å gi deltakerne et naturlig forhold til sin katolske tro og identitet. Dette gjorde vi med arbeid rundt tema "Vann og fisk". Her fikk nok både deltakere og leder mulighet til å få oppfrisket bibelhistoriene og symbolforklaringer. Likevel var vi i lederteamet skjønt enige om at det er gjennom samvær med andre katolske barn at denne aldersgruppen utvikler seg til interesserte og bevisste troende.

Selv om barnas alder, modenhet og vaner hjemmefra var varierende, var lederteamet imponert over hvor flinke og interesserte de var gjennom dagens faste program. Alle møtte opp til noen minutter morgenbønn i kapellet før frokost. Etter frokost begynte arbeidet med tema. Da snakker vi om bibelhistorier eller symbolikk rundt tema, før vi gikk løs på praktiske oppgaver i grupper. Videre utover dagen skjedde det forskjellige aktiviteter både ute og inne. Dagen blir fort full når en skal rekke, tema, fotballkamp, bading, lunsj, drama, skogstur, kaste flyndrestein i fjæra, lære en ny sang, få plaster på ei skrape på leggen, spise middag, ha fellesunderholdning og leker i Villmarksstua og selvsagt høytlesning og dagbokskrivning før slitne deltakere og ledere går til køys. Du kan se og lese mer om leiren i deltakernes egen dagbok som kan lastes ned fra www.nuk.no.

Alt i alt må leiren oppsummeres som en kjempeflott gjennomført leir som ikke bare er viktige for hver enkelt deltaker, men for hele landsdelen. Det er et samlende arrangement

der vi legger grunnlag for tilveksten til Kirken i Nord-Norge, og ikke minst gir deltakelse på en regional NUK-leir tillit til organisasjonen og gjør avstanden til deltakelse på landsdekkende junior- og ungdomsleirer vesentlig mindre.

Tusen takk til et ungt og dyktig lederteam med vår eminente leirsjef Clarisse Mpinganzima.

Thor Anders A. Svensson
(Praktisk leder)

– et levende fellesskap, et troens vitnesbyrd

Om årets leirer arrangert av Norges Unge Katolikker

Norges Unge Katolikker (NUK) har i 2004 arrangert 13 katolske leire for barn og ungdom i Norge. Tre av disse har vært Påskeleirer – to for årets konfirmanter og en for dem som ble konfirmert i fjor. De resterende leirene er sommerleirer. Totalt har ca 350 barn, unge og unge voksne deltatt på leir og nesten 100 unge og litt eldre mennesker har gitt av sin tid for å være med som leder på NUK leir. Også i 2004 er vi takknemlige for å ha fått med oss en leirprest på hver eneste leir, samt prestestudenter på flere av sommerleirene. Vi gleder oss stort over den fabelaktige innsatsen fra prester og prestestudenter og setter enorm pris på den personlige kontakten vi får ha med dere! NUK vil også gjerne takke alle de menigheter som har støttet økonomisk opp om deltakere fra sin menighet. Vi håper at flere menigheter vil ha mulighet til å gjøre det samme i fremtiden.

NUK vil i år særlig fremheve Vår Frue menighet i Tromsø for svært høyt antall deltagere på barneleir.

Antall deltagere på NUKs leire i 2004 er omtrent som i 2003. Det ble arrangert 13 leirer i 2004, mot 12 i 2003 – og blant annet derfor er også lederantallet økt fra ca 75 til nesten 100 ledere i 2004.

Vi takker alle hjerteligst for innsatsen, og håper at enda flere blir med på NUK-leir, som deltaker og/eller leder, i 2005!

Ønsker du å gi gaver til NUKs leirvirksomhet?

Disse kan overføres til NUKs konto: 3000 16 91399 (merk: "gave til leirene")

NKKF 80 år

NKKF (Norges Katolske Kvinneforbund) fyller 80 år. I den anledning har Broen hatt en samtale med lederen i jubileumsåret, Mette Bruusgaard, og med NKKFs representant i det internasjonale katolske kvinneforbundet, WUCWO (World Union of Catholic Women), Rønnaug Aaberg Andresen.

Forbundet er lite, teller ca 300 sjeler, men har et stort virkeområde – fra basarer lokalt til økumenisk arbeid og samfunnsengasjement nasjonalt og internasjonalt. NKKF er tilsluttet WUCWO som organiserer omkring 5 millioner katolske kvinner på alle kontinenter.

Hvorfor og hvordan startet det hele?

- Det var opprettelsen av de internasjonale katolske kvinnelige i 1910 som var den direkte foranledning til opprettelsen av et nasjonalt katolsk kvinneforbund i Norge i 1924. Initiativtager var Anna Backer fra Fredrikstad, som også ble organisasjonens første formann. Ville man være med internasjonalt, måtte man organisere seg lokalt, og slik ble det. Danmark kom året etter. Både internasjonale og nasjonale kontakter har vært viktige for NKKFs virke. Men de lokale kvinneforeningene har vært rekrutteringsgrunnlaget.

Det virker jo som om tradisjonelle kvinneforeninger er utdøende?

- Foreningsliv generelt har nok hatt mer blomstrende perioder enn i dag. Men der er menigheter hvor kvinneforeningene fortsatt lever i beste velgående, og hvor de står for basarer, utsmykning av kirken, sosial virksomhet, katekese..., tra-

disjonelle, men vesentlige oppgaver. Vi ser også at kvinnegruppene og andre grupper i menigheten, for eksempel Caritas-gruppene, glir over i hverandre på mindre steder.

Medlemmene er de samme?

- Ja, menighetene er små, og det er nå en gang slik at kvinner stort sett er i flertall blant kirkegjengerne og bestandig har vært de som har trukket lasset i menighetene. Kristendom-

men har på sett og vis alltid vært en "kvinnebevegelse".

Men det er få av dem som er medlemmer av NKKF. Hva kommer det av?

- Vi hadde gjerne sett at det var flere som engasjerte seg, gjerne også yngre kvinner. Kvinnegrupper og -bevegelser har kanskje hatt sin storhetstid, og mange av de sakene vi står for – frihet, sosial rettferdighet – kan man arbeide for på andre arenaer. Men vi mener så absolutt at det å arbeide for viktige spørsmål sammen som katolske kvinner gir en annen dimensjon til arbeidet.

Det burde jo være et potensiale blant innvandrerkvinner i Norge også?

- Ja, det burde det, men vi opplever at en del kvinner fra andre land og kulturer gjerne ser på oss med en viss skepsis fordi de er ukjente med vår form for kirkelig engasjement. Det samme ser vi i WUCWO-sam-

Fire av NKKFs formenn/ledere. Sittende f. v.: Aimée Wedset og Peggy Bruce. Stående f. v.: Rønnaug Aaberg Andresen og nåværende leder Mette Bruusgaard.

menheng; det er snakk om ulik kulturforståelse. Der møtes kvinner fra mer enn hundre forskjellige land. Det er en utfordring å skulle forsone så mange ulike kulturer.

- Katolske kvinner har hele tiden hatt sosiale spørsmål og kvinners utdannelse på agendaen. I årenes løp har NKKF bidratt til å sette vesentlige emner på dagsorden i Kirken lokalt. NKKF har deltatt aktivt i arbeidet i Pastoralrådet i OKB, der vi bl.a. tok initiativ til utarbeidelse av beredskapsplanen mot seksuelle overgrep, som nå er en realitet. Som høringsinstans for norske myndigheter i samfunns spørsmål, har vi for eksempel uttalt oss om bioteknologiske spørsmål og vi har uttalt oss om endringer i ekteskapslovgivningen.

Kan dere si litt mer om arbeidet nasjonalt og internasjonalt?

- I Norge representerer vi Den katolske kirke i flere sammenhenger.

NKKF spilte en sentral rolle som medlem av Norske Kvinners Nasjonalråd på 1960-tallet, hvor utformingen av likestillingspolitikk og sosialpolitikk var viktige områder. Vi er representert i NØKK (Norsk Økumenisk Kontaktforum for Kvinner), og medlem i FOKUS, en paraplyorganisasjon for kvinneorganisasjoner som blant annet arbeider med bistand. Rent konkret har medlemskapet i FOKUS blant annet gjort det mulig for oss å hjelpe katolske kvinner fra mindre privilegerte områder til kongresser og seminarer utenlands. Vi kan søke om økonomisk bistand der. NKKF mottar ellers ingen økonomisk støtte fra Den katolske kirke i Norge.

- Gjennom WUCWO er katolske kvinner representert som NGO (non-governmental organization) i FN i New York og Geneve, i Europarådet og i EU hvor målet er å påvirke og å fremme kvinnepolitikk. WUCWO retter især søkelyset på vold mot kvinner, kvinners utdanning, og kvinner i kirken.

Hvis dere skulle si hva som var fellesnevneren for alt dere gjør – hva ville det være?

- Da ville det være å bevisstgjøre kvinner, synliggjøre dem og være en stemme for dem som ellers ikke blir hørt.

Hva er utfordringene i dag?

- Det er en utfordring i seg selv å leve som kristen i dagens samfunn. Som kvinner befinner vi oss i et spenningsfelt både i kirken og i samfunnet. Vi opplever å bli stemplet som "radikale" i en kirkelig sammenheng, samtidig som vi står for verdier som anses for å være rimelig konservative i samfunnet forøvrig. Vi lever i en kirke med "demokratisk underskudd" og mener at det ville være tjenlig med en større åpenhet for demokratiske prosesser. I yrkes- og samfunnslivet er vi med i beslutningsprosessene helt til topps, men i kirken er det annerledes. Det er viktig å arbeide for at kvinner kommer inn og blir hørt på alle nivåer i kirkens liv, og at vi får de oppgavene vi er kompetente for og som ikke forutsetter ordinasjon.

Vi ønsker å fremme kvinnens fulle deltagelse i kirkens liv også der hvor beslutninger fattes.

- En autoritær struktur gir beskyttelse, og er egnet til å bevare visse verdier, men der er omkostninger ved den som går på enkeltmenneskers frihet. Vi ser at mange mennesker, kanskje i sær yngre, bare forsvinner ut av kirken uten en gang å ha fått svar på og anledning til å

diskutere hva det vil si å leve denne spenningen på en fruktbar måte. Men vi gir ikke opp! Vi tror på dialogen og "de små skritts metode".

ABH

NKKF FEIRER SINE 80 ÅR MED JUBILEUMSSEMINAR 23.-24. OKTOBER 2004

Stedet for seminaret er Mariagården, Akersveien 16 i Oslo.

Temaet for jubileumsseminaret:
Er Norge (fortsett) et kristent land?

Vi begynner seminaret lørdag 23. oktober med innledere som belyser dette temaet fra forskjellige vinklinger: Janne Haaland Matlary fra et internasjonalt perspektiv, sr. Anne Bente Hadland OP og fr. Anfinn Haram OP fra det kristne verdiperspektiv. Dessuten tar vi i tillegg sikte på å få en innleder som kan belyse hvilket verdigrunnlag norske rettsregler bygger på.

Etter denne faglig betonte seminardagen, med friske innledninger og påfølgende debatter, blir det festmiddag for seminardeltakere og gjester.

Søndag 23. oktober fortsetter jubileumsfeiringen med messe og kirkekaffe, med kulturelle innslag. **NKKFs styre planlegger å sette sammen en jubileumsutstilling, med elementer fra forbundets historie, og håper at NKKF-medlemmer fra hele landet som har bilder eller andre former for minner fra virksomheten gjennom tidene vil sende inn disse, slik at det kan lages en spennende utstilling!**

NKKF ønsker både NKKF-medlemmer og andre velkommen til seminaret! Prisen blir kr. 200 for medlemmer og kr. 300 for ikke-medlemmer. Festmiddagen kommer i tillegg og koster kr. 250. Styret ber om påmelding innen 25. september til Rønnaug Aaberg Andresen, J.R. Wilhelmsens vei 19, 1386 Asker, Tlf. 66 78 12 29, fax. 66 90 27 10, e-post ronnauga@online.no. Det endelige programmet for seminaret vil bli sendt til alle påmeldte.

"Our Lady of The Fjord"

Søndag den 20. juni ankom tre cisterciensermunker og en cistercienseroblat fra Jedrzejów i Polen til Storfjord gård i Lofoten for å grunnlegge det første kontemplative mannskloster i Norge siden reformasjonen.

De fire er p. Dariusz Banasiak (superior), p. Bernhard Kurbiel (som i fjor var og inispiserte Storfjord sammen med abbeden i klosteret i Jedrzejów), p. Christian Wojcik og Piotr Ksiazek (oblat).

Klosteret er gitt navnet «Our Lady of the Fjord», et navn som henspeler på Vår Frue og beliggenheten med utsikt til Storfjorden.

- Vi vil leve et tradisjonelt klosterliv, og skal ikke ha noe med arbeidet i den katolske menigheten i Lofoten å gjøre – i hvert fall foreløpig. Vi vil ikke søke livet utenfor klosteret. Vår oppgave er ikke å misjonere eller drive menighetsarbeid. Men selv om vi som munkes trekker oss tilbake, rømmer vi ikke. Folk som vil besøke Storfjord Gård og snakke med oss, er hjertelig velkommen, sier pater Dariusz Banasiak til Lofotposten.

Og han fortsetter:

- Storfjord en veldig bra plass å etablere et kloster på. Her er stillheten vi søker etter. Jeg tror dette stedet blir enda mer egnet når vinteren kommer, og stillheten blir enda større.

Tradisjonelt sett er det jordbruk som skaffer cisterciensermunkers materielle føde. Men foreløpig har munkene for liten erfaring med det å drive jordbruk i Lofoten til å vite hvilke muligheter de har på gården. Planen i fremtiden er imidlertid å bli selvforsynte.

- Vi skal i hvert fall samle ved til å fyre med til vinteren. Cistercienserordenen legger stor vekt på fysisk arbeid. Åndelig og fysisk arbeid skaper den rette balansen i livet, sier pater Dariusz i intervjuet med Lofotposten og legger til:

- Bildet av en munk som vandrer på jordene i kappe og med hette på hodet, vil nok ikke rime med synet av oss. Vi kler oss i arbeidsklær når vi jobber...

Storfjord Gård ligger åtte kilometer fra Stamsund i Lofoten og eies av Tromsø Stift. På gården finnes blant annet en liten kirke, som er sognekirke for Den Hellige Families menighet. Gården er et bruk med 150 mål dyrkbar mark og relativt store bygninger. Den ble overtatt av stiftet i 1935 og har i 23 år vært forpaktet bort til ekteparet Solveig og Anfinn

Den Hellige Families Kirke

Cisterciensermunkene på Storfjord Gård.

Johansen, som driver jordbruk og gjestevirksomhet. Ekteparet sier til Lofotposten at de gjerne overlater driften av gården til munkene:

- Vi har lenge ønsket å trappe ned, men skal være «konsulenter» så lenge vi orker. Men vi har hus i Bodø, og har lyst å gjøre noe annet enn å høste poteter, grønnsaker og drive gård og turistvirksomhet. Men vi skal hjelpe til så lenge munkene trenger vår hjelp.

I årenes løp har Storfjord gård vært brukt til mangt og meget, og det har heller ikke vært mangel på idéer om hva den kunne brukes til mer

permanent. En av idéene har vært kontemplativt kloster fordi den omfatter såpass mye god dyrkningsjord og ligger naturskjønt til.

Det var biskop Gerhard Goebel M.S.F. av Tromsø som i sin tid tok initiativet til å etablere cistercienserklosteret på Storfjord gård. Etter å ha blitt kontaktet av biskop Goebel, besøkte abbed Edward-Kazimierz Stradomski og p. Bernhard Kurbiel gården på sensommeren i fjor, og de stilte seg i utgangspunkt

et positive til en grunnleggelse. I november i fjor fattet moderklosteret vedtak om grunnleggelse, og munkene ankom altså i sommer.

Cistercienserne

som står for grunnleggelsen av **"Our Lady of The Fjord"**, tilhører O.Cist.-grenen av ordenen, i likhet med nonneklosteret i Sostrup i Danmark.

Den andre grenen, O.C.S.O., ofte kalt trappister, er representert i Norge ved søstrene på Tautra i Trondheimsfjorden og av br. Robert Anderson på Hylland. Tidligere biskop av Oslo, John Willem Gran, hører også til denne ordensgrenen, som har et kloster på Bornholm i Danmark.

Alterpariet i Den Hellige Families Kirke.

Vakre Storfjord Gård i Lofoten.

Engler

Utdrag fra et foredrag av p. Olav Müller SS.CC.

– levninger fra en overtroisk fortid?

Mange vil hevde at å tro på engler er barnslig og hører overtroen til. Noe av skylden for dette har nok visse kunstneriske fremstillinger gjennom tidene. Vi minnes barokkens putto – det velfødde englebarn med butte vinger, som flakser oppover langs de forvridde søyler i retning mot den gullfarvete kuppelen. Eller vi minnes gotikkens grotesker – demoner med forvridde ansiktstrekk, som stønner vilt under trykket av katedralens hellige steinmasser. De fleste mennesker på våre breddegrader har en viss uklar fornemmelse av at engelen må være utstyrt med en kropp, ikke minst fordi Bibelen omtaler dem som personer.

En person defineres i filosofien som et individ – utstyrt med en åndelig natur (fri vilje og intelligens) – som ikke går opp i et annet vesen. En person kan sammen med sin åndelige natur ha kropp. En person kan også være rent åndelig – f.eks. de tre personer i den hellige Treenighet, eller som engler. I samsvar med dette skildrer Paulus de falne engler som åndelige vesener: «For vi har ikke en kamp mot kjøtt og blod, men mot ... ondskapens åndehær i himmelrommet» (Ef. 6,12).

Men har ikke naturvitenskapen bevist at det ikke finnes engler? Da den russiske astronauten Gagarin landet etter menneskehetens første romferd, kunne han triumferende fortelle at han verken hadde sett Gud eller engler.

Naturvitenskapen forsker kun på sansbare ting som kan veies, måles og telles. Verken Gud eller engler kan bli gjenstand for den slags forskning.

” Vi er ikke selv klar over når englene formidler Guds kraft og visdom til oss, men i troen aner vi at det skjer.

Fornuftig å tro på engler

Selv om forstanden aldri kan bevise at det finnes engler, har den god grunn til å anta deres eksistens. Tenk på værensstigen: De stadig oppadstigende nivåer i alt som er til.

Nederst den anorganiske natur – materien, stoffet. Et trinn høyere det vegetative liv. Et trinn høyere det sensitive liv hos dyrene. Over dyrene står menneskene. De har alt det dyrene har, og dessuten en åndelig sjel, som gjør det mulig å tenke abstrakt og handle fritt. Neste trinn på værensstigen kunne være Gud, men er det ikke. Det er plass til et trinn til mellom mennesker og Gud – engler. De sitter inne med alle menneskets egenskaper. De er personer som vi, men er ikke «belemret» med en kropp. Kroppen er god, fordi den er skapt av Gud, allikevel betyr den en viss hindring i

vår åndelige utfoldelse – den binder oss til tid og rom. De legemsløse, helt åndelige englene opplever ikke denne begrensingen og står derfor høyere på værensstigen enn mennesket. Det siste trinnet er Gud.

Åpenbaringen taler om engler

Bibelen taler stadig om engler. Det kan nok være riktig, som visse eksegeter og religionshistorikere hevder, at englene har «innvandret» i Bibelen. De har vandret inn i de hellige skrifter utenfra. For gode og onde engler finner vi også hos Israels nabofolk: Perserne, egypterne, babylonerne, assyrerne. Men det lar seg også fastslå at når disse «utenlandske» engler blir tatt opp i bokenes bok, blir de renset for trosstridige trekk. De blir bibelsk stuerene. De sitter ikke lenger inne med evne til å skape ting. De er nå selv en del av skapningen. Noen teologer vil allikevel hevde at visse mytologiske trekk fra hedendommen fortsatt hefter ved det bibelske englebilledet. Like nærliggende er det imidlertid å tro at Gud, som den glimrende pedagog han nå er gang er, lot englene opptre plastisk – med et skinnlegeme, for at de slik lettere skulle få kontakt med datidens mennesker. Og det passet nok godt til jødernes verdensbillede den gang når Paulus taler om ” ondskapens åndehær (de falne engler) i himmelrommet (Ef. 6,12), eller når Jesus

sier at han «så hvordan Satan falt som et lyn fra himmelen». Vi i dag gjør klokt i å minnes Paulus' ord om at det i virkeligheten dreier seg om rene ånder - «en åndehær» (Ef. 6,12).

De gode engler i åpenbaringen

I Bibelen møter vi både gode og onde engler. Det er en ond engel vi først stifter bekjentskap til i GT: Satan, som frister de første mennesker til å gjøre opprør mot Gud (1 Mos 3). I samme kapittel hører vi om gode engler – serafer – som vokter Paradisets porter etter syndefallet.

De tjener Gud og de tjener oss.

I begynnelsen av englenes "historie" var de alle gode – og i denne artikkelen konsentrerer vi oss kun om de gode engler.

Englenes viktigste oppgave er å ære, elske, tjene, og tilbe Ham - ikke for derved å gjøre Guds lykke større, Gud kan ikke bli lykkeligere enn han allerede er - men for at englene selv skal få oppleve størst mulig lykke og salighet. Vi leser i Salmenes

bok: «Lov Herren dere hans engler, dere sterke helter, som gjør det han sier, så snart dere hører hans stemme» (Salme 103,20).

Den andre oppgave er å være Guds sendebud. Ordet "engel" kommer av det greske "angeloi", som betyr sendebud. Gud sender sine engler til oss – noen ganger for å gi oss et budskap, andre ganger for å formidle en gave. Kan så ikke Gud gjøre dette direkte? Gud har innrettet det slik at den ene skapning skal tjene den andre. Vi ser det tydeligst i forholdet foreldre-barn: Gud kunne skapt alle barn uten fars og mors mellomkomst – deretter nært dem, bekledd dem, oppdratt dem, alt direkte. Men Gud foretrekker å gi barna liv og oppdragelse indirekte gjennom foreldrene. Gud vil vise oss at vi tilhører en verdensomspennende storfamilie, hvor den gjensidige kjærlighet og vilje til å tjene andre avspeiler Guds egen tjenestevillighet.

Det er i denne sammenheng vi må forstå englenes oppgave som sendebud. De tjener Gud og de tjener oss.

Skytsengler

Det er Kirkens tro at hvert menneske har sin skytsengel: Matteus

beretter at Jesus stilte et lite barn i disippelflokken og sa: «Vokt dere for å se ned på en av disse små, for det skal dere vite at de i himmelen har sine engler, som alltid har adgang til sin himmelske Far». Kristus vil her gjøre det klart for disiplene at de ikke må se ned verken på barn eller andre mennesker, for de har en engel i himmelen, som i Gud ser barnet og hjelper og beskytter det med sin forbønn.

I Hebreerbrevet 1,14 leser vi: «Er ikke alle engler ånder i Guds tjeneste, som sendes ut for å være til hjelp for dem som skal få frelsen». Med andre ord: Vi har alle våre skytsengler, for Gud vil jo at alle skal bli frelst. Våre skytsengler hjelper oss til frelse ved å formidle Guds kraft og hjelp til oss så vi kan leve etter Guds bud og være utholdende i troen.

Englene kan også holde fysiske onder borte fra oss; vi har utallige beretninger om barn og voksne som er blitt reddet fra den sikre død ved skytsenglers mirakuløse inngripen. Vi er ikke selv klar over når englene formidler Guds kraft og visdom til oss, men i troen aner vi at det skjer. Vi burde vende oss til å takke vår skytsengel hver kveld for all god hjelp i dagens løp, be ham bære vår sjel frem for Gud hvis vi skulle dø i nattens løp, beskytte oss fullt ut fra morgen av neste dag. For barn særlig, men også for voksne, er det betryggende å sovne om kvelden i troen på den gode engel som beskytter en mot alt ondt. Men er ikke englekontakt en form for spiritisme? Ikke slik kirken oppfatter den: I Gud ser de som i et speil hva som skjer med oss på jorden, og de hjelper oss med sin forbønn hos Gud.

Engler har gjennom tidene vært svært yndede motiver i kunsten. Her ser vi Rafaels velkjente basunengler, som lener seg på balustraden foran føttene på den sixtinske Madonna fra Dresden.

Litt tydeligere?

Det er en hårfin balanse mellom å være lavmælt eller unnvikende. Er den norske katolisismen mest opptatt av seg selv, kirkeruiner og Sigrid Undset? Hvor tydelig kan man snakke uten å ta livet av økumenikken?

Inæringslivet er man på en kontinuerlig jakt etter de gode visjonene og etter å utvikle bedriftens image i markedet. En merkevare skal gi assosiasjoner som gjør produktet til en kompis, en type du synes du kjenner eller noen du ikke bare sympatiserer med, men som du er villig til å stå opp og slåss for. Det er viktigere for mine barn å avgjøre om de holder med Pepsi eller Coca-Cola fremfor Paven eller Stålsett.

Fordi jeg jobber med å dikte historier, sitter jeg av og til i møter med politiske partier, interessegrupper og ideelle organisasjoner. Alle vil ha sterke visjoner og en merkevare som trekker folk mot det de har å selge eller å si. Religion skal og må representere et alternativ til markedsmål og grådige visjoner. Kristi visjoner er tydelige nok, for å si det forsiktig. Hadde det ikke vært for misjonsbefalingen, økende strømregninger for kirkene og gleden ved å være flere, kunne man jo som katolikk holdt seg for seg selv og brydd seg fint lite om den spirituelle markedsplassen. Og kanskje er det nettopp slik den katolske Kirke fremstår for mange i Norge. Inadventndt. En puslete, men dypt inderlig gjeng med en viss overrepresentasjon av akademikere med strikkekjaker og Undset-kompleks.

Mine venner ville nok si at katolikker er mennesker som pusser opp sjeldnere enn andre, snakker påfal-

lende lavt, og som bruker en stor del av pengene på røkelse og irsk popmusikk med harpe som et fremtredende element i lydbildet. Skulle de nevne tre katolikker, ville de etter noe betenkningstid trekke frem Paven, Pollestad og Janne Haaland Matlary. Måtte de av en eller annen grunn velge mellom Statskirken og katolisismen, ville de garantert ofret Luther glatt, først og fremst på grunn av heftigere kormusikk og håpet om nærkontakt med italienske kvinner. Men, som de nok også ville sagt, katolisismen er jo litt kitschy, da, og Stålsett og Köhn er da ganske katolske, den derre DaVici-koden var forresten utrolig spennende, og visste du at Mel Gibson står i ledtog med Vincent van Gogh?

Dersom man skulle være blant dem som mener reformasjonen ikke var totalt vellykket i dette landet, og at vi strengt tatt er katolikker hele gjengen, kan man en gang i blant tenke at hvorfor kliner man ikke bare til, lager opptøyer utenfor departementet, krever Nidarosdomen tilbake, og fikser noen millioner fra Roma til tv-reklame som i beste sendetid forklarer nordmenn at det de opplever som gudserfaringer ifølge statskirken bare er bondeannger eller endorfiner. Jeg ser for meg tv-reklame som på tredve sekunder forklarer folk forskjellen på Lutherdom og katolisisme: Bilde av norsk biskop som vier et par i en telefonkiosk. Rolig zoom inn mot biskopen. Myk kvinnestemme: Denne man-

nen tror at du ikke kan erfare Gud. Han er enig med Luther i at det ikke gjør noen forskjell - hva du enn gjør. Tror DU på fri vilje og vil DU vite hvorfor stadig flere forlater statskirken? Ring telefon (osv.). Klipp til bilde av Paven foran noen hundre tusen mennesker under utendørsmesse, fade inn Pergolesis Stabat Mater og la Nils Ole Oftebro gjenta telefonnummeret som samtidig blinker på skjermen over ikoner og diskre røkelse.

Vel, det skjenne med den katolske kirken i Norge er naturligvis at den befinner seg ørlite på utsiden av tiden. Det er ikke så mange klebemerker og grilldresser med slagord. Du møter ikke folk med flyveblader og vervekuponger. Når folk står i kø for å la seg sjokkere av The Passion eller hele Norge leser om hva den hellige gral egentlig er, rykker ikke katolikker ut med stort mer enn diskrete korrigeringer og

For mange er det naturlig å være lavmælte og innadventndt. For andre er nok det lavmælte resignasjon eller unnfalldenhet.

dempede utlegninger av fakta. Man er lavmælte og virker i det hele tatt lite opptatt av det spirituelle markedet, uansett om dørene står vidåpne og slår. Det er jeg glad for. Selv når inkvisisjonen tilsynelatende har reist gjennom tid og rom for å lande med tommeskruer og skumle blikk midt i tjukkeste Oslo for i følge VG å rydde opp, selv da forsvinner liksom saken av seg selv, en liten uttalelse her og en slags kommentar, og ikke en gang Dagbladet gidder å koke suppe, men fortsetter å plage Høybråten som før.

Spørsmålet blir kanskje hva man egentlig vil. Du skal ikke surre deg langt inn i den norske katolisismen før du oppdager redselen for alt som kan virke splittende. Men hver gang man støvsuger distriktene for personnummer, kamuflerte katolikker eller mulige konvertitter, forstår jeg jo at nye medlemmer faktisk er velkommen. Tidligere har

jeg nok sett på katolisismen som en sær liten filial av noe utenlandsk jeg strengt tatt ikke hadde noe med, omtrent som spirituell tae kwondo. Allikevel mener jeg en slags misjonsiver kan spores. Og det er vel da man står i fare for, eller har muligheten til å plukke opp noen tricks fra kommunikasjonsbransjen. For paradokset blir naturligvis at man i engstelsens for det vulgære eller splittende nesten utsletter seg selv. Mister selvfølelsen. Man blir usynlig. Konsentrerer seg så til de grader om å bygge en bro at man ikke oppdager at man aldri nærmet seg elven, men bygget en borg istedet.

Hva ville i verste fall skje om katolikker i større grad demonstrerte mangfoldet i full offentlighet? Hva risikerer man egentlig ved å høylytt demonstrere noe av den urett som begås mot katolisismen i Norge? Og er det så farlig å fortelle nordmenn hvorfor mange av oss ikke hører hjemme i statskirken - fortelle det på en måte så telefonen ringer på menighetskontoret? Er det så farlig å bruke kvassere penn, farligere ord - dersom man virkelig tror at noe er en sannere kirke enn en annen? En mer offensiv informasjonstrategi, om det i det hele tatt fins noen strategi?

Og hvorfor er ikke flere katolikker tilstede når kristendommen systematisk angripes med ironi, mistenkeliggjøring og harselas i middagsavisene? Såvidt jeg ser står Janne Haaland Matlary relativt alene på barrikadene når lett utbrente kulturradikalere og radiokåserer atter en gang plasserer Kr.F. i selskap med kristendommens verste grums opp gjennom tidene. Med det arsenalet av intellektuell, retorisk og politisk kapasitet som tross alt finnes blant katolikker i Norge, er det forbløffende sjelden det menes noe om vanskelige saker som homofil adopsjon, bioetikk, kampen mot aids, ja, i det hele tatt. Katolikker er tilsynelatende mest opptatt av sagaspel og ruiner. Jada, det menes litt her og korrigeres litt der, men sjelden under et katolsk flagg, dessverre, og altfor sjeldent i kraft av den tydeligheten som kreves i dagens støy. For mange er det naturlig å være lavmælte og innadvendte. For andre

er nok det lavmælte resignasjon eller unnfalighet.

Kan hende jeg sparker inn åpne dører. Jeg er vel ikke den første som mener norske katolikker har en god del å gå på før økumenikken strander. Og jeg kjenner jo gleden ved å tilhøre en nesten hemmelig klubb som lever sitt eget stille liv uten-

for tiden, så å si. Jeg er glad i både harper og strikkejakker. Man skal bare ikke glemme hvor få bokstaver det er som skiller det etiske fra det estetiske.

■
Arne Berggren, forfatter

Sudan – et nytt Rwanda?

Mange av oss gyser ved tanken, bare ved navnet. Rwanda er blitt stående som et redselens, grusomhetens og skammens navn. Ti år etter er det fremdeles det, ja for det var skammelig det som skjedde. 800.000 tutsier og moderate hutuer ble drept, og som FNs generalsekretær Kofi Annan sa i forbindelse med 10-årsmarkeringen i vår: "Verdenssamfunnet gjorde seg skyldig i grove unnlattelsesynder. Vi sviktet Rwanda, og det vil for alltid etterlate seg en følelse av bitter anger og dyp beklagelse".

Verdenssamfunnet reagerte for seint i Rwanda i 1994. Mange har bedt om, og ropt om, at man ikke skal gjøre den samme unnlattelsesynden igjen; denne gangen i Sudan i 2004.

Volden i Sudan er blitt beskrevet som en av verdens verste humanitære kriser. Situasjonen blir også fordømt som etnisk rensing, med

massevoldtekter, tilfeldige drap og en "brent jord"-taktikk som omfatter nedslaktning av husdyr og ødelegging av jordbruks høsten.

Caritas bistår flyktninger i Sudan

Caritas er en av aktørene som arbeider systematisk og aktivt for at Sudan ikke skal bli et nytt Rwanda. Som et av verdens største bistandsnettverk er Caritas sentral i det humanitære arbeidet som nå foregår i Sudan. Sammen med ACT (Action by Churches Together) har Caritas offentliggjort en appell på 18 millioner dollar (ca 125 millioner kroner) til nødhjelp blant flyktninger i Darfur-provinsen i Sudan. Formålet med nødhjelpen er å sørge for husly, reint vann, sani-

tetstjenester og kjøkkenutstyr til 500.000 mennesker på flukt. Fatima Khalid som har tilbrakt de siste seks månedene i en flyktningleir i Sudan, forteller ACT/Caritasmedarbeidere om redselen for å bli isolert som følge av regntiden. – Vi fryser når regnet fosser ned. Det er kaldt for barna våre og de blir så lett syke. Vi trenger skikkelige presenninger for å beskytte oss mot stormene som kommer. Jeg er redd for hva som vil skje dersom det ikke er mulig å få fraktet mat hit, sier hun. Sjøl om Fatima bor like i nærheten av et

Tilgang til reint vann er livsviktig for de internt fordrevne, som her i Darfur i Sudan. (Foto: ACT/Caritas)

sykehus, finnes det ingen medisiner eller senger til de syke. – Mannen min ble drept da Janjaweed-militsen kom. Nå ønsker jeg bare å dra hjem igjen, dyrke jorda, ta vare på barna mine. Men vi tør ikke dra før vi er sikre på at det er trygt, sier Fatima.

Regntiden skaper problemer

Regntiden medfører store problemer for den praktiske gjennomføringen av nødhjelpsarbeidet. Derfor

For hver gang det regner blir det vanskeligere å komme fram med den livsnødvendige nødhjelpen. Det er derfor hjelpen trengs umiddelbart, før det blir umulig å komme fram til de avsidesliggende områdene. (Foto: ACT/Caritas)

oppfordrer ACT/Caritas-appellen til rask respons. Logistikkansvarlig i ACT/Caritas-samarbeidet informerer om at arbeidet møter store utfordringer, både på grunn av regntiden og sikkerheten i områdene det arbeides i. Regntiden gjør at elveleiene fylles av vann og mange steder er det umulig å ta seg frem via landeveien. Mer enn to millioner mennesker er blitt berørt av urolighetene siden krigshandlingene mellom opprørsgrupper, Janjaweed-militsen og sudanesiske regjeringsstyrker startet i 2003. En million mennesker er fordrevet fra sine hjem. FN anslår at antallet internflyktninger vil stige til over 2 millioner i løpet av 2004.

Du kan hjelpe

Nødhjelpsarbeidet trenger all den støtte vi kan gi. Vi kan alle gjøre vårt for at Sudan ikke skal bli et nytt Rwanda, en ny unnlattelses-synd for vesten. Vi kan alle be for en snarlig løsning av konflikten og for alle dem som blir berørt av den. Caritas Norge støtter nødhjelpsarbeidet med innsamlede midler.

Send ditt bidrag til konto
8200.01.93433, og send det nå.
Merk innbetalingen "Sudan".

www.caritas.no

*Svært mange kvinner kommer til flyktningleirene sammen med sine barn. Mennene er ofte drept av milits eller regjeringsstyrker.
(Foto: ACT/Caritas)*

*Fatima bor i flyktningleir, men ønsker å dra hjem igjen.
– Vi tør ikke før vi er sikre på at det er trygt, sier hun.
(Foto: ACT/Caritas)*

Hjelp flyktningene i Darfur, Sudan!

I Darfur-provinsen i Sudan er mer enn en million mennesker på flukt fra sine hjem på grunn av krigshandlinger. Situasjonen betegnes som den alvorligste humanitære katastrofen i verden for øyeblikket.

Det internasjonale Caritas-nettverket arbeider sammen med ACT (Action by Churches Together) med å sørge for husly, rent vann, sanitetstjenester og kjøkkenutstyr til 500.000 mennesker på flukt. Mange har allerede mottatt hjelp gjennom denne innsatsen, men det er fortsatt store behov.

Du kan hjelpe. Send ditt bidrag til Caritas Norge – og gjør det i dag!

Postboks 5254 Majorstua, 0303 Oslo
Bankkonto 8200.01.93433
Merk innbetalingen "Sudan"

Norge

Den tunge ventetiden

Følgende innlegg var å lese i Valdresposten 20. juli.:

For mange mennesker i flyktningmottakene kan tiden det tar å vente på svar fra UDI være vanskelig. Det er en tid for selvransaking – hvordan har man gått feil eller hva gikk feil? Tiden oppleves som veldig deprimerende og kjedelig for mange. Men i Vang er vi heldige!

Av og til kommer det prest fra Oslo for å være med beboerne på mottaket og celebrere messe. Han forstår at venteperioden er vanskelig. Så kommer han for å lese messe for alle som er katolikker og for andre kristne ved mottaket.

Messedagen er veldig spesiell for katolikkene ved Vang mottak. Dette er dagen hvor deres åndelige behov blir passet på, på en fortrolig måte. På flytende norsk, engelsk og fransk overbringer pater Arnfinn Haram et budskap om håp til noen som av forskjellige grunner er uten håp. Temaet i prekenen kretser rundt håp, kjærlighet og allmenn kristendom. Et budskap som roer tynnslette nerver og trøster sjelens smerter. Mange drar fra messen med en følelse av at sola skal stå opp igjen. Sjøl om det er mørkt nå, er det lys i enden av tunnelen. Man er ikke totalt forlatt!

Etter messen drikker alle sammen kaffe med presten, som det siste måltid mellom Jesus og hans disipler. Men her vet vi at pater Arnfinn bare drar til Oslo og vil komme tilbake når han har tid. Det viktigste er at tørste sjeler er mett, midlertidig.

Tusen takk til Vang kommune som gir tillatelse til Klokkarhaugen å benytte disse menneskene, til Ingebjørg Wigdel (kontaktperson i kommunen) og Birgith Kalve som kjører presten til Vang for messen og arrangerer besøket. Mange takk til mottakets kontor for støtte til messen. En veldig spesiell takk til Elisabeth Sparstad for at hun er blitt "mor" til alle i mottaket som har flyktet uten familiene sine; hun sørger for at messen kommer i stand. Katolikker og andre kristne i mottaket vil alltid holde pater Arnfinn kjær i sine hjerter, slik som de tidlige kristne må ha gjort overfor de tidlige misjonærene.

En ting er sikkert, ventetiden kan bli lettere hvis disse messene og budskapet blir lest oftere.

På vegne av katolikkene på mottaket i Vang: Stanley fra Liberia

Kirkeasylant i Mosjøen reiste hjem

Den Hellige Ånds Kirke i Mosjøen har siden oktober i fjor huset en 27 år gammel mann fra Albania i kirkeasyl. Etter å ha fått avslag i siste ankeinstans valgte han selv å reise tilbake til Albania 5. august, opplyser sogneprest p. Gunther Jäger. Men han frykter fortsatt for at hans liv kan være i fare, sier sognepresten.

Høysteinane kloster

I juni kunne klarissene i Larvik endelig flytte inn i sitt nye Høysteinane kloster, og søstrene gleder seg stort. Klosteret består av et felles oppholdsrom, seks celler, kjøkken, to bad, spisesal, kapell og sakristi. Til høsten begynner også utgraving til Larviks nye kirke like ved klosteret, og man begynner også snart på bygging av St. Frans menighets planlagte omsorgsboliger.

Klosterets nye adresse er Ulfbakveien 36, 3267 Larvik. Telefon og e-mail er uendret.

Broen vil i neste nummer bringe bilder av og en større artikkel om det nye klosteret. I denne omgang nøyer vi oss med å gratulere søstrene!

Verden

Samarbeide mellom mann og kvinne

Kjønnskamp, og særlig nedvurdering av kvinnen, skyldes arvesynden, og er ikke del av Guds skaperplan, fremgår det av et ferskt skriv fra Roma.

Vatikanet offentliggjorde den 31. juli et skriv «om samarbeidet mellom mann og kvinne i Kirken og i verden», og NTB sendte straks ut en melding til massemediene. NTB innledet med et «sitat», nemlig «Feminismen truer familien» - direkte villedende, idet «sitatet» ikke forekommer i skrevet. Vatikanets anliggende er ikke en kritikk av feminismen generelt (feminisme nevnes kun én gang), snarere et opprop om økt offentlig kvinne-deltagelse.

Dokumentet, som er undertegnet Troskongregasjonens prefekt kardinal Joseph Ratzinger og er godkjent av Paven, peker på to negative *tendenser* som ofte gjør seg gjeldende i kjønsspørsmål.

Den første fremstiller kvinnesaken som en kjønnskamp der kvinnen som undertrykt oppfordres til å se på mannen som sin fiende, og definere sin egen kvinnelighet som noe som setter henne i opposisjon til mannen – i stedet for at mann og kvinne er komplementære. Denne tendensen kan kanskje betegnes som radikal feminisme inspirert av en marxistisk klassekampmodell, der det motsatte kjønn er «klassefienden» - skjønt Ratzinger er ikke så eksplisitt i sin karakteristikk.

Den andre tendensen er ikke nødvendigvis et ektefødt barn av radikalfeministisk tenkning, men har også andre filosofiske og seksualpolitiske røtter. Det er en type ideologi som bagatelliserer de fysiske kjønnsforskjeller, og reduserer forskjellene mellom kjønnene til det som er historisk eller kulturelt betinget («gender»-ideologi). Ett resultat er en undergraving av familiens naturlige foreldrestruktur med en kvinne som mor og en mann som far, og likestille homoseksuelle forhold med heteroseksuelle ekteskap.

Gender-ideologien hevder det er glidende overganger i kjønnsidentitet, med mange likestilte varianter som enkeltmennesket kan pendle imellom. Det er ikke første gang Vatikanet retter kritikk mot gender-ideologien. Det pavelige råd for Familien utgav et

Paven's bønnintensjoner

September

At de eldre må bli anerkjent fullt ut som en verdifull ressurs for samfunnets åndelige og menneskelige vekst.

At de som arbeider for vekst og utvikling av de kirkelige fellesskap i Afrika, må samarbeide broderlig.

Oktober

At de kristne, faste i troen, må være rede til dialog med dem som tilhører andre religiøse tradisjoner.

For økende og stadig mer velkvalifisert katolsk nærvær i nasjonenes liv og i mediene i Latin-Amerika.

November

At alle kristne, i bevissthet om sitt sanne kall innen kirken, må svare generøst på Guds kallelse og vokse i hellighet.

At de som arbeider i misjonen, alltid må huske at evangeliseringens utgangspunkt er personlig hellighet og inderlig forening med Kristus.

«Leksikon» i 2003 der det under stikkordet «gender» fremholdes at den tar sikte på å «dekonstruere» forskjellene mellom mann og kvinne og tradisjonelle seksualnormer, så vel som familien og undervisningsstrukturene, i den hensikt å «rekonstruere» en ny sosial orden der folk skal stå fritt til å velge blant et bredt spekter av seksuelle identiteter og utfoldelser.

Kardinal Joseph Ratzinger

Mesteparten av skrevet bruker Ratzinger til å utrede Bibelens syn på mennesket og forholdet mellom kjønnene, med utgangspunkt i de to skapelsesberetninger i 1. Mosabok og belyst av nytestamentlige

tekster. Gud har skapt mennesket som mann og kvinne: Som to *likeverdige* personer med spesifikke og utfyllende egenskaper har de fått i oppdrag å *samarbeide aktivt* for å danne et kjærlighetsfelleskap. Kjønnene er en ufornektelig del av skaperverket, og er ment å bestå for all tid.

Deretter fremhever Ratzinger betydningen feminine verdier har for samfunnet og Kirken: En av kvinnens iboende egenskaper er hennes «rom for den andre», både ved hennes innlevelsesevne i andres behov og ved hennes fysiske evne til å bære frem liv. Nettopp fordi kvinner med sin intuisjon, sitt livsalvor og sin empati har øye for menneskets behov for betingelsesløs kjærlighet og respekt, fortjener de å være representert i arbeidsliv og i organiseringen av samfunnet, samt ha tilgang til ansvarsposisjoner som tillater dem å påvirke nasjoners politikk og å fremme nye løsninger på økonomiske og sosiale problemer. Arbeidslivet og tilhørende lovgivning bør omstruktureres slik at kvinner kan utøve sitt offentlige virke uten å havne i konflikt med sine familieforpliktelser. Kvinnenes arbeid for familien må gis full anerkjennelse gjennom endringer i holdninger, kultur og respekt. Dette vil føre til en menneskeligjøring av samfunnet.

Helt eksplisitt oppfordrer kardinal Ratzinger til økt kvinnelig deltagelse i det offentlige liv. Han gjentar dermed hva pave Johannes Paul II ved en rekke anledninger har skrevet og sagt om å gi kvinner større innflytelse i samfunnsliv og Kirke.

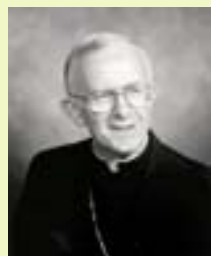
Skrevet har vært under forberedelse i årevis, og det er blitt foretatt omfattende konsul-

tasjoner. I august ble skrevet kommentert i vaticanavisen L'Osservatore Romano med fem artikler av sakkyndige. Professor Janne Haaland Matlary fra Universitetet i Oslo var en av bidragsyterne. Hun er medlem av Det pavelige råd for Fred og Rettferdighet, og rådgiver for Det pavelige råd for Familien. I artikkelen går hun inn på «katolsk feminisme», og kommer med en vurdering av den skandinaviske situasjon.

Bispedømme i USA konkurs

Erkebispedømmet Portland i Oregon har erklært seg konkurs. Årsaken er overveldende erstatningskrav etter presters seksmisbruk. Portland er det første amerikanske bispedømme som går konkurs etter søksmål, men også for Tucson (Arizona) og Covington (Kentucky) kan det gå samme vei.

En «Chapter-11»-konkurs gir mulighet til å beskytte enkelte viktige verdier mens resten fordeles blant kreditorer. Men det er retten som gransker regnskap og verdier, og fastslår hvor meget bispedømmet er verdt. Portland har allerede utbetalt mer enn 50 millioner dollar til ofre for seksuelt misbruk, men det gjenstår 62 andre ofre/saksøkere.

Erkebiskop John G. Vlazny av Portland in Oregon

Umiddelbart forstående før konkurserklæringen i juli var rettsbehandling av to ofres krav som gjaldt en prest som døde i 2002. Presten skal ha misbrukt dusinvis av unge menn. De to ofrene krevde henholdsvis 25 og

over 130 millioner dollar. Vel er amerikanske bispedømmer gjerne rikere enn europeiske, men drøye én milliard kroner er et eventyrlig beløp. Erkebiskop John Vlazny sa at selv om retten kanskje ville nedjustert erstatningsbeløpene, så ville dette innebære en situasjon som knekket kirken fullstendig økonomisk – og tømt kassen så ettertrykkelig at ikke en cent ville være igjen til de sekstise ofrene.

Satanistisk prestedrap i Chile

Umiddelbart etter å ha feiret messe i katedralen i Santiago de Chile, ble den italienske presten Faustino Gazziero de Stefani (68) stukket ned og drept. Den 25 år gamle gjerningsmannen var sortkledd, og forsøkte å drepe seg selv før han ble pågrepet. Po-

litiet sier at han ikke var mentalt forstyrret eller påvirket av stoff. Gjerningsmannen kjente ikke offeret, og ville sannsynligvis ha angrepet hvem som helst som feiret messe på dette tidspunktet. En ordensbror som var til stede i katedralen opplyste at drapsmannen knelte ned ved offerets side og påkalte Satans navn etter drapet.

Erkebiskopen av Santiago, kardinal Francisco J. Errázuriz Ossa, hevder det finnes satanisme i Chile, og beklager at lovgivning for å stoppe satanistiske grupperinger ikke et blitt viet mer oppmerksomhet. «De har drept f. Faustino av trosgrunner, for å være en prest for Jesus Kristus», sa kardinalen. «Satan, mørkets fyrste, fortsetter sin kamp mot lyset som om han har glemt at han allerede er beseiret av Jesus Kristus som sto opp fra de døde og nå er livet, håpet og lyset som opplyser hvert menneske», la han til.

Kinesiske kirkefolk til Irland

Rundt et hundretall kinesiske prester, ordenssøstre og presteseminarister besøkte i august Irland for å lære om irsk katolisismes røtter. Irske misjonærer spilte en vesentlig rolle i tidlig middelalder ved sitt misjonsarbeid i Vest- og Mellom-Europa. Kineserne besøkte bl.a. valfartsstedet Knock og Ballintubber Abbey i Mayo.

De kinesiske myndigheter har siden 1940-tallet villet avkapsle kinesiske katolikker fra kontakt med Roma og internasjonal katolisisme generelt. I de senere år er avvikene fra denne politikken blitt hyppigere, selv om alt for åpne lojalitetsuttrykk overfor Paven fremdeles kan utløse fengsel og forfølgelse i mange deler av Kina.

Australias helseminister vil forby senaborter

- Hvis det blir foreslått et utvetydig forbud mot senaborter, vil jeg oppriktig støtte det som et tiltak som er verdt overveielse. Jeg er virkelig svært ubekvem med abortkulturen slik den er nå, sier Australias katolske helseminister Tony Abbott ifølge avisen The Australian. Som helseminister er Abbott ansvarlig for den nasjonale helseforsikringen som subsidierer 75.000 av Australias 100.000 årlige aborter. Abbotts uttalelse kommer etter at ledende australske feminister har bedt om en konstruktiv debatt om senabortene.

Fordømmer sekulær og muslimsk fundamentalisme

Biskop Manuel Ureña
Pastor av Cartagena

Biskop Manuel Ureña Pastor av Cartagena i Spania rykket i august ut mot spredningen av sekulær fundamentalisme i Vesten, og mot islamistisk fundamentalisme. På spørsmål om den sekulære varianten, sa biskopen at den var inspirert av den franske modell kalt «laïcité», og mente at den hadde som sitt ytterste mål å utestenge religionen fra de alminnelige samfunnsliv, og innebar forsøk på å fratru troende deres ytringsfrihet. «Jeg har ved en rekke anledninger tatt til orde mot det vi kan kalle religiøs og selulær fundamentalisme. Idag ser vi sekulærfundamentalismen på fremmarsj i Vesten. Vi vet at fundamentalismen dreier seg om å påtvinge andre sine egne overbevisninger», sa biskopen. «Dette kan gjøres på brutalt vis, som det særlig var før i tiden, eller det kan gjøres på mer sivilisert vis, med hvite hansker, men med mekanismer som er like så perverse, selv om de er mer i det skjulte, og som tar sikte på å pådytte sin egen overbevisning på andres samvittigheter».

Selv om han klargjorde at Islam som sådan ikke kan identifiseres med fundamentalisme, sa biskopen at det er meget vanskelig å fornekke den islamske fundamentalismes røtter i Koranen.

Erkebiskop vil ikke tie

- Jeg kan ikke slutte med å tale ut, fordi det er plikt fra Gud å sa fra når Hans folk utsettes for forfølgelse. De lider. Jeg tar til orde for alle, ikke bare for de kristne, som lider under Zanu PF-regjeringen.

Det uttalte erkebiskop Pius Ncube av Bulawayo i august til avisen The Standard på spørsmål om han ikke blandet seg inn i politikk på en tidlig måte ved sin stadige kritikk av Zimbabwes president Robert Mugabe. Erkebiskop Ncube har i årevis rettet sterk kritikk mot presidenten; hans politikk er årsak til masseflukt fra landet og truer å forårsake en alvorlig sultkatastrofe, mener den katolske kirkelederen.

Takknemlig for pavelig inngripen i Østerrike

Østerrikere ser ut til å være fornøyde med Johannes Paul IIs raske avgjørelse om utnevne en spesiell inspektør til bispedømmet Sankt Pölten, der presteseminaret er knyttet til en skandale som involverer internett pornografi og anklager om homoerotisk opptreden fra seminarledelsen. Saken kom opp i begynnelsen av juli og preget alle østerrikske massemedier i ukevis. Paven ba biskop Klaus Küng av Feldkirch om å granske situasjonen.

Biskop Klaus Küng

Pavens avgjørelse ble mottatt med stor tilfredshet, både i og utenfor kirken, særlig på grunn av hvor raskt paven bestemte seg, sa Erich Leitenberger, daglig leder for den østerrikske katolske nyhetstjenesten Kathpress. «Dette betyr at både Den Helige Stol, såvel som Paven selv innsat på en veldig alvorlig situasjon er blitt avdekket i Sankt Pölten og at den har ringvirkninger for hele landet», uttalte han til Vatikanradioen. «Avgjørelsen om å utnevne en apostolisk visitator for et bispedømme tas svært sjelden. Altså er det et særdeles sterkt og viktig tiltak», sa Leitenberger.

Skandalen i Østerrike er blitt aksentuert av at biskopen av Sankt Pölten, Kurt Krenn, tok seminaret i forsvar med ord som neppe var veid på gullvekt (eks.: «uskyldige guttestreker»). En uke etter at visitasjonen kom i gang, ble han av Vatikanet ilagt forbud mot videre uttalelser til mediene inntil saken var avsluttet.

Bakgrunn: Apostoliske visitatorer - granskere og problemløser

Pavens beslutning om å sende apostoliske visitatorer for å løse problemer i et bispedømme i Østerrike og i det syrisk-katolske patriarkatet i Antiokia, har satt søkelys på denne lite kjente funksjonen. Hva er oppgaven for en apostolisk visitator eller inspektør?

Msrgr Joaquin Llobell fra Pavestolens høyesterett («Signatura Apostolica») besvarte i august spørsmålet i intervju med TV-selskapet/Rome Report.

Når det en apostolisk visitator utnevnes og sendes avsted er «formålet med visitasjonen å få god innsikt i problemet, få førstehånds informasjon som ikke er påvirket av andre

for å treffe en rettfærdig avgjørelse. Hovedutfordringen er å skaffe god kunnskap om den aktuelle situasjon som grunnlag for å finne en løsning», sier Llobell.

Den 20. juli oppnevnte Paven biskop Klaus Küng som apostolisk visitator for Sankt Pölten, og spesielt for dets presteseminar som er blitt knyttet til en pornografiskandale. Neste dag ble det kunngjort at nuntius til Tyrkia, erkebiskop Edmond Farhat, skulle gjennomføre en visitas hos den syrisk-katolske patriarken av Antiokia, som sitter i Beirut i Libanon. Erkebiskopens oppgave å finne en utvei til å forene de sprikende synspunktene mellom patriarkatet og bispesynoden i Den syrisk-katolske kirke.

Når det gjelder saken i Østerrike, sier monsignore Llobell at han ikke vet nøyaktig hva biskop Küng vil gjøre der, ettersom hver enkelt visitas avhenger av hvilke fullmakter inspektøren får. «Vanligvis avgrenses fullmakten for slike undersøkelser til å intervju vitner, gjennomgå dokumenter og avklare hva problemene består i. Når inspektøren mener han har oversikten over de faktiske forhold, formidler han dette til Paven,» sier Llobell.

Han legger til at en apostolisk visitator generelt har myndighet til å gjennomføre midlertidige hastetiltak hvis påkrevet. «Hvis visitatoren mener Kirken er best tjent med å fjerne rektoren fra stillingen for en periode, så gjør han det. Men han gjeninnsettes i stillingen hvis han ikke har optrått klanderverdig. Men vanligvis har tilsynsmannen myndighet til å granske, og minimal beslutningsmyndighet,» sier Llobell.

En apostolisk visitator kan bare utpekes av Paven. Bare Vatikanet har myndighet over en biskop, biskoper har ikke myndighet over hverandre. Når det gjelder saken i Østerrike, kan visitasjonen ende med alvorlige straffer dersom anklagene viser seg å være sanne, sier monsignore Llobell. «Hvis rektoren ved presteskolen er skyldig, slik massemediene hevder, kan han bli avskjediget fra sin stilling, bli suspendert som prest eller også bli fratatt sin prestestatus. Hvis en student blir funnet skyldig, kan han bli utvist fra seminaret. Skulle det vise seg at biskopen er medansvarlig, kan han bli avskjediget,» sier msgr. Llobell.

Klosterhelg

Stillhet og bønn, samtale og fellesskap. Messe og syv tidebønner daglig. Tidlig opp og tidlig til sengs. Lectio Divina og manuelt arbeid. Bli bedre kjent med Jesus, bedre kjent med deg selv og bedre kjent med andre.

Hvis du er ugift kvinne i alderen 18 – 35 år, lurer på hva Gud vil med livet ditt, og blir fascinert av disse få linjer, inviterer vi deg til å dele nonnenes liv siste helg i oktober. Hvis det melder seg flere enn vi har plass til, arrangerer vi en helg til. Hensikten er å gi deg en ørliten smak av vårt liv i Tautra Mariakloster, og hjelpe deg til å søke Guds vilje i ditt liv, uansett hva Gud kaller deg til.

Tidspunkt: Fredag 29. til søndag 31. oktober.

Sted: Tautra Mariakloster, Tautra – klosterøya i Trondheimsfjorden, 1 ½ time fra Trondheim.

Pris: Du betaler reisen selv, men er vår gjest under oppholdet.

Påmelding innen 1. oktober til Tautra Mariakloster
v/ sr. Hanne-Maria OCSO
7633 Frosta

E-post: infocist@tautra.no

Skriv noen linjer om deg selv og hvorfor du gjerne vil komme. Husk returadresse, gjerne også telefonnummer og e-post. Skriv og spør hvis du lurer på noe, eller ring, tlf. 74 80 85 51 kl. 10-12 eller 14.30 - 16.30.

FJERNTBOENDE KATOLIKKER

Pastoralrådet i OKB vedtok på sitt høstmøte 2003 arbeidsprogram for perioden 2003-2005. Et av de høyt prioriterte punktene, A6, i denne er "Pastoral omsorg for katolikker som bor langt fra menighetens sentrum".

Det vi har satt opp som mulige tiltak i den forbindelse er:

1. Kartlegge situasjonen for katolikker som bor langt fra menighetens sentrum for å få bedre forståelse for hva som bør gjøres for dem.
2. Utrede muligheter for fjernundervisning / desentralisert undervisning.
3. Knytte kontakt mellom legfolk fra sentral del av menighet til legfolk i distriktene.
4. Bruke kirkelige assistenter til gudstjeneste uten prest i distriktene og koordinere dette med prestebesøk – med en mulig rotasjonsordning for prester for bedret besøksdekning.

I tillegg kommer punkt A6 B: "Kapelldistrikter og sogn", med tiltaket:

1. Kartlegge behov for nye kapelldistrikter og sogn (også i store byer).

Pastoralrådets arbeidsutvalg (AU) har opprettet en gruppe som skal jobbe med dette, bestående av Marianne Aga, Petter Bruce og Chris Nyborg. Vårt første tiltak er å forsøke å kartlegge situasjonen. Situasjonen varierer sterkt fra en menighet til neste, avhengig av befolknings sammensetning, bosettingsmønster, kommunikasjonsmidler, prestenes kapasitet osv. For å kunne danne et bilde av situasjonen er vi helt avhengige av hjelp fra våre sogneprester, samt fra legfolk som kjenner hvor skoen trykker.

Vi har fått en del innspill og kommentarer fra prestene, men vil gjerne høre fra lekfolket også. Hvis noen av dere som bor langt borte fra sognekirken har ideer og tanker dere vil dele med oss, ville vi sette pris på det. Da ville vi få et bredest mulig bilde av situasjonen. Den som har noe på hjertet kan kontakte oss på norsk eller engelsk på telefon, brev eller e-post, helst innen 20. september 2004.

Marianne Aga, Plimsollv. 2, 3060 Svelvik, tlf. 33 77 39 80, e-post: serviam@online.no
Petter Bruce, Vetlandsfare 14B, 0684 Oslo, tlf. 22 27 46 49, e-post: petter@bruce.no
Chris Nyborg, e-post: Chris.Nyborg@katolsk.no

Er det noen vits med katekese?

Det er august, og man sitter i svettende sommervær bak en datamaskin på let etter inspirasjon. Hvordan kan man oppfordre foreldre til å sende barna til katekese, også de år det ikke er første-kommunionsforberedelse eller ferming? Dernest må man finne noen støttende ord til kateketene som hvert år gir en del sin fritid til å formidle trosskatten. Og så må det gjøres litt reklame for de bøker Det kateketiske senter har laget i år.

Ikke alle foreldre vet at det i de fleste menigheter finnes et katekeseopplegg for flere år, fra andre klasse til og med konfirmasjonsalderen. Siden ungdommer i Norge i dag ikke blir overernært på åndelig føde, men tvert i mot opplever at bevissthet om Gud så å si er fjernet fra samfunnet, ønsker Kirken å gjøre noe med det. Selvfølgelig skjer trosformidlingen først og fremst i hjemmet, men mange er vant til at dette er noe man får med seg av seg selv. Tidligere var også det norske samfunn, som i mange andre land, gjennomsyret av troens liv. Slik er det dessverre ikke lenger. Dette utfordrer oss til større bevissthet som oppdragere når det gjelder å gi tro og livsverdier videre til våre unge. De unge i dag er ikke verre enn tidligere generasjoner. Allerede på Sokrates tid ble det sagt at dagens unge var rampete, og man lurte på hvor det skulle ende. Som foreldre betyr det å ta valg. Et av disse valg kan være å ta i bruk Kirkens kateketiske tilbud, eller til å med å hjelpe til i menighetens katekese. Det enkleste er å fortsette med katekese rett etter førstekommunionsforberedelsen. Da har man allerede fått en god vane.

Oslo Katolsk Bispedømme utarbei-

det for få år siden en katekeseplan for å kunne gi barna et godt grunnlag for tros livet. Kanskje er ikke alle foreldre kjent med denne planen.

Læreplanen

Førsteklassebarn har som regel ingen katekesetilbud i menigheten. Men i dette året er målet å styrke barnas kjærlighet til Gud, Kirken og medmenneskene, og gjøre dem fortrolig med bibelfortellinger, bønn, kirkerommet og mennesker i menigheten/kirken.

Andre klasse er et viktig år for førstekommunionsforberedelsen. Da blir barna kjent med Gud Fader, Sønn og den Hellige Ånd, og med Kirkens høytider. Det er et ønske at barna opplever og møter Gud og blir seg bevisst Guds nærvær i Kirken, i Bibelen og sine medmennesker.

Tredje klasse er en direkte forberedelse til førstekommunion. Da gjøres barna også mer fortrolige med selve messen.

I fjerde klasse blir barna bedre kjent med Jesus, og dermed med mange viktige trossetninger som skal hjelpe til å forstå hvem Jesus er.

I femte klasse skal barna lære å reflektere over sine handlinger, over valget mellom det gode og det onde i det daglige liv. Frihet, ansvar og samvittighet er de viktigste temaer, samt Guds bud som veivisere.

Sjette klasse vil gi mer innsikt i og kjærlighet til Kirken. Hvordan levde de første kristne, hvordan begynte Kirken, og hvordan er Kirken i dag?

I syvende klasse presenteres forskjellige helgener som eksempler på hva det kan bety å være kristen.

I åttende klasse gjengis i korte trekk

frelshistorien og kirkehistorien. Man vil hjelpe de unge i å finne sin plass i Guds plan.

Niende og tiendeklasse er forberedelsesår til konfirmasjonen og tar for seg trosbekjennelsen, sakramentene, budene og bønnelivet.

Kateketene

Vi vil gjerne her få ønske alle kateketer lykke til med sin frivillige innsats. Den er uvurderlig! Og vi håper at dere opplever støtte og verdsettelse av deres arbeid i menighetene. Om bare ett av barna finner det sanne, viktige kjærlighetsforholdet til Gud gjennom dere, er det verd alt!

Nye bøker

I år har Det kateketiske senter kommet ut med to nye bøker: *Følg meg!* for syvende klasse og *Nærmere Deg...* for femte klasse. Dette er to flotte, inspirerende bøker med tekst, spørsmål og oppgaver, som bringer stoffet nærmere barnas liv og er lett tilgjengelige.

Det kateketiske senter

Lignelsen om den bortkomne sønnen

Kjenner du Jesu historie om Den bortkomne sønnen? Han levde godt hjemme hos sin far, men trodde at han ville få det enda bedre hvis han kunne få arven sin og flytte ut. Faren gav ham arven, som var mange penger, men sønnen sløste bort pengene og havnet til slutt som grisepasser. Som mat fikk han det grisene ikke ville ha. Da husket han hjemmet sitt og faren sin, og han brøt opp for å dra hjem for å spørre om han ikke kunne bli en tjener der hjemme. Han turde ikke tro på noe bedre. Men da faren fikk se ham komme, løp han ham i møte, kastet seg om halsen på ham og kysset ham. Etterpå arrangerte faren en stor fest for sin sønn og gav ham fine gaver.

Hvem tror du denne faren ligner på?
Hvem kan sønnen ligne på?

Her er en tegning av Den bortkomne sønnen som blir tatt imot av sin far. Men da vi skulle speilvende bildet, var det tre detaljer som ble feil. Kan du finne dem?

Den bortkomne sønnen er både lei av penger og luksus og av livet i grisebingen. Han vil hjem til sin far. Kan du finne veien for ham?

Norges Unge Katolikker

NUK tilbyr følgende sentrale aktiviteter høsten 2004:

For mer informasjon og påmelding, se www.nuk.no – arrangementer.

Musikkhelg i Tromsø

27. - 29. august i Karmel kloster i Tromsø
Musikkhelg for alle sang- og musikkelskende unge mennesker!

Landsmøte i NUK

23. - 26. september, Mariaholm
For ledere og tillitsvalgte i barne- og ungdomslag i menighetene og andre tillitsvalgte i NUK. Andre interesserte bes ta kontakt med NUK. NUKs Landsmøte 2004 vil særlig ta opp forslag til nye vedtekter for NUK.

Høstsamling

15. - 17. oktober, Mariaholm
Kurs helg for ungdom fra 15 til 18 år.

Adventsaksjonshelg

29. - 31. oktober i St. Svithun menighet i Stavanger
Forberedelser til Adventsaksjonen 2004, som går til Caritas arbeid i Zambia – det er: **tid for rettferdighet!**

Ledersamling

5. - 7. november, Mariaholm
Helg for deg over 18 år som vil fordype deg i troen og møte andre unge katolikker.

Hjelp til barne- og ungdomsarbeidet?

Norges Unge Katolikkers ressursgruppe for menigheter og lokalt arbeid har startet opp igjen våren 2004. Vi ønsker å støtte menighetene og lokallagene med deres innsats i barne- og ungdomsarbeidet lokalt.

Dersom din menighet ønsker dette, kan vi hjelpe til med å arrangere: ungdomsmesse, barnehelger, ungdomshelger eller samlinger for ungdom på tvers av menigheter.

Dersom din menighet ønsker dette, kan vi også hjelpe til med å starte opp barnegruppe, barnekor, ungdomsgruppe, ministrantgruppe, studentgruppe og annet. Dette kan vi gjøre ved å komme på besøk til menigheten, eller ved å sende dere ideer og materiale som kan være til hjelp.

Ta kontakt med ressursgruppen på e-post: ressursgruppen@nuk.no eller på telefon 23 21 95 41 til organisasjonskonsulent i NUK, Marta Bivand Erdal.

NUKs hjemmesider: www.nuk.no

NUK søker redaktør til ARKEN – et katolsk barneblad

Er du glad i å skrive for barn? Ønsker du å jobbe med trosformidling til barn? Liker du å samarbeide med andre?

ARKEN er et katolsk barneblad, som blir sendt til alle medlemmer av Norges Unge Katolikker som er under 12 år, samt til de katolske menigheter i Norge.

Redaktørstillingen er frivillig (ulønnet), og vi håper å kunne få en avtale for 1-2 år.

Er dette noe for deg?

Vi søker også etter flere layout-medarbeidere til våre blader, og særlig til ARKEN.

NUK oppfordrer alle som er interesserte til å ta kontakt for en uforpliktende samtale, eller for å få mer informasjon.

Ta kontakt med NUK: Akersveien 16a, 0177, e-post: nuk@nuk.no, eller tlf. 23 21 95 41.

Frist: så snart som mulig, og innen 1. oktober.

Verdensungdomsdagene 2005 – Köln, Tyskland

Vil du møte unge katolikker fra hele verden? Vil du le, danse, diskutere eller be sammen med andre? Verdensungdomsdagene gir noe unikt til hver eneste deltaker: fra stille bønn og høytidelige messer til store konserter og samlinger. Du er ikke alene med din tro, dine tanker og spørsmål. Paven har invitert unge mennesker til å komme sammen. Han, og alle som vil være sammen med deg på Verdensungdomsdagene er interessert i deg og i de tingene som beveger deg.

"We have come to worship Him" (Matt 2:2)

Når: 11.-21. august 2005
Hvor: Köln, Tyskland
Hvem: Alle over 16 år / 18 år

Mer informasjon: ta kontakt med NUK tlf. 23 21 95 40/ 23 21 95 41 eller nuk@nuk.no – NUK: Akersveien 16a, 0177 Oslo

Fikk Hammerfest kommunes Kulturpris 2004:

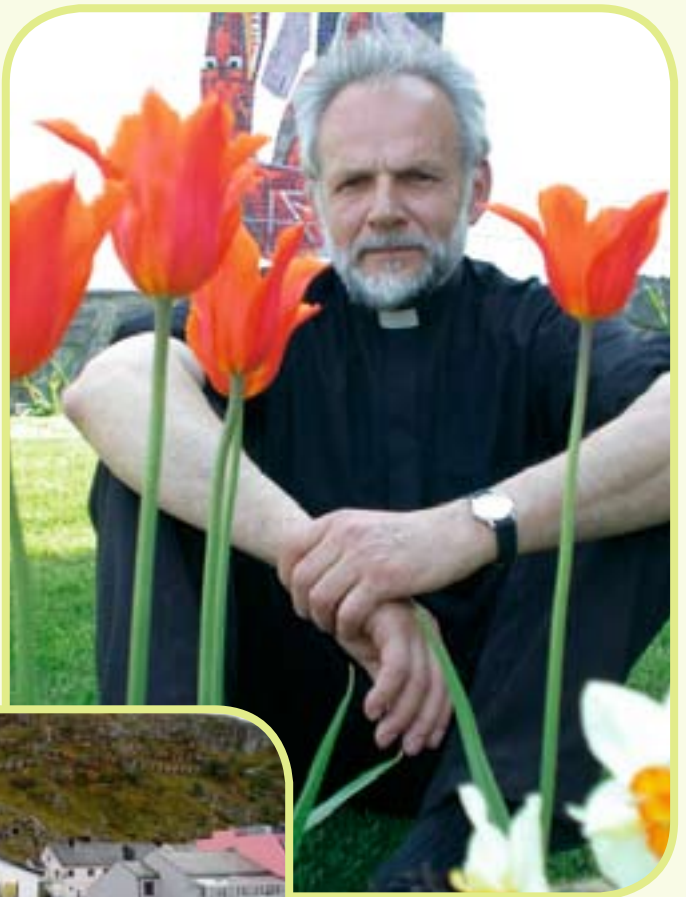
P. Wojciech Egiert og "Mariaparken"

Når man kommer til Hammerfest med hurtigruten en grytidlig sommormorgen og nysgjerrig rusler nedover hovedgaten for å få et inntrykk av denne vår nordligste by, åpner gaten seg etter noen kvartaler mot en liten oase av et grøntområde med spredte beplantninger. I små grupper lyser blomsterprakten mot oss i mange farger, fra tulipaner, svibler, primula og valmuer. De mange stauder og sommerblomster danner en vakker ramme omkring det som på folkemunne kalles "Mariaparken". Midt i en krans av fargestrålende tulipaner står en statue av jomfru Maria og skuer utover byen.

For denne perlen som ligger midt i byen, fikk sognepresten i Hammerfest, pater Wojciech Egiert, Hammerfest kommunes kulturpris 2004. Prisen består av en isbjørn med inngravert sokkel og 10.000 kroner til pater Wojciech og St. Mikael kirke. I sin begrunnelse for pater Wojciechs kandidatur til kulturprisen, skriver forslagsstilleren blant annet: "Med sin idealisme for å skape et godt sentrumsmiljø, har pateren nedlagt hundrevis av arbeidstimer. Et arbeid som kommer alle i byen til gode og har gitt oss et trivelig nærområde... Jeg synes det er på tide at byen nå viser at vi setter pris på det arbeidet som pater Wojciech har gjort i disse årene han har vært her. Ved sin store kjærlighet til sin kirke med nærområde, til byen og sitt gode forhold til alle innbyggere, uansett trosretning, synes jeg pater Wojciech Egiert har gjort seg fortjent til Kulturprisen for 2004."

Det er ikke bare innbyggerne i Hammerfest som vet å sette pris på pater Wojciechs hageanlegg. Turistene stopper opp og fotograferer

*Pater Wojciech Egiert omgitt av vårens tulipaner og pinselliljer i hagen foran kirken.
Foto: Charlotte Danielsen*

Utsnitt av parkanlegget rundt St. Mikael kirke i Hammerfest.

kirken og studerer plantene som kan vokse i arktisk klima. Selv kommenterer pater Wojciech beskjedent prisutdelingen: "For det jeg gjør i og rundt St. Mikael's kirke forventer jeg ikke noen utmerkelse, men jeg må si at det er hyggelig å erfare at andre setter pris på det man gjør. Jeg må ærlig innrømme at jeg får mye tilbake for mitt strev, og vil gjerne takke alle dem som kommer med bemerkninger om mine grønne fingre (som ofte er skitne!), at det er "så vakkert". Noen kommer til og med med noen hundrelapper til blomster". Og han legger til: "Skaperen har nedlagt så mye vakkert i naturen, og det er også vår oppgave å vise det frem. Jeg takker Vår Herre for naturens skjønnhet og alle i Hammerfest for Kulturprisen."

Det har ikke bare være enkelt for pater Wojciech å anlegge hage rundt verdens nordligste katolske

kirke, for den største motgang har han hatt fra en kant som de fleste hageeiere er ukjente med. Reinsdyrene i Hammerfest kommer ofte ned til sentrum, hvor de vandrer rundt i gatene og forsyner seg av det som er å spise. Det

virker også som om de tiltrekkes av fargerike planter. Bitre øyeblikk har det vært for pater Wojciech å måtte oppleve å våkne opp om morgenen og se at reinen hadde spist alle blomsterhodene på de nyutsprungne tulipanene eller sparket opp steinbedplantene. Mang en gang har han opprømt sagt til seg selv etter reinsdyrenes herjinger: "Nei, nå er det siste gang jeg har plantet rundt kirken." Men han har holdt ut, og i år har Hammerfest Sanitetsforening hatt kronerulling og fått satt opp gjerde som beskytter deler av hagen fra sultne reinsdyr.

I et gammelt ordtak heter det at en vakker hage deler man med andre. Hvor sant ordtaket er, erfarer den som stopper opp i hovedgaten i Hammerfest og sanser de gledesprende blomster i Mariaparken.

Ågot Kermit

Den 21. juni ankom **p. Clement Inpanathan ("Inpa") Amirthanathan OMI** Oslo for å virke i sjelesorgen blant tamiler i Oslo og omegn. Han har i sommer startet sin norskkopplæring.

P. Inpanathan er født 14. desember 1972 i Point Pedro (bispedømmet

P. Clement Inpanathan

Jaffna) i Sri Lanka og ble presteviet i juli 2003 i Jaffna. Han har i ett år vært kapellan i Haputale i bispedømmet Badulla.

P. Inpa er nå tilsluttet oblatkommuniteten i Oslo og er bosatt i Akersveien 16.

Den fransiskanske kommuniteten i St. Hallvard kirke på Enerhaugen i Oslo ble den 27. juni styrket med et nytt medlem. **P. Grzegorz Gryz** (p. Gregor) ble født 6. mars 1973 i Zambrów i bispedømmet Lomza i

P. Grzegorz Gryz

Polen. Hans to brødre er jesuitter. I 1994 trådte han inn hos fransiskanerne av St. Hedvig-provinsen (Wroclaw). Etter å ha fullført teologiske studier i fransiskanernes seminar, med

magistergrad i dogmatisk teologi, ble han presteviet 18. mai 2002 i Wroclaw. I to år har han arbeidet som kateket i fransiskanernes menighet i Nysa (byen hvor St. Elisabethsøstrenes kongregasjon ble stiftet).

Det første året av hans opphold i Norge vies hovedsakelig språkstudier.

P. Amando ("Boy") Bergantino Alfaro jr. flyttet den 1. juni til Stavanger for å virke blant filippinere i St. Svithun menighet med omegn. Han er bosatt i prestegården i St. Olavs gate.

P. Boy ankom Norge i februar i år,

sammen med p. Melgabar ("Mel") Necio Enero. Siden den tid har de begge gått til norskundervisning og ellers fått opplæring av fader Nicolas V. Lagumbay, som siden februar i fjor og inntil p. Boy og p. Mel ankom Norge har vært alene om den filippinske sjelesorg i Oslo Katolske Bispedømme.

Som tidligere nevnt i Broen, bebudet biskop Gerhard Schwenzer SS.CC. av Oslo den 28. januar og den 29. april flere forestående presteflytninger og omorganiseringer i bispedømmet i løpet av sommeren og høsten 2004. Følgende forflytninger/endringer har skjedd i løpet av sommeren eller vil skje i nær fremtid:

P. Arne Fjeld OP gikk den 1. juli av som sogneprest i Arendal og flytter i løpet av høsten inn i presteboligen på Lunden Kloster i Oslo.

Tidligere sogneadministrator i Haugesund, **p. Sigurd Markussen**, overtok som sogneprest i St. Franciskus Xaverius menighet i Arendal den 12. juli og har nå bosatt seg i presteboligen i Kirkebakken 15.

P. Ireneusz ("Irek") Zielinski, som er tilbake i Norge etter et sabbatsår i Frankrike, overtok som sogneadministrator i Haugesund den 12. juli. Han bor følgelig nå i prestegården i Haraldsgt. 21.

P. Arulanandam "Arul" Anthony Pillai, som siden november 2002 har vært sogneadministrator i Lillehammer, flyttet den 1. august til Halden som sogneadministrator i St. Peter menighet, for en periode av to år. P. Arul overtok etter **p. Teodor Famula**, som har vært sogneprest i Halden siden september 1994.

Sogneprest i Hamar, **p. Robert Kanoza SS.CC.**, overtok den 1. august som sogneadministrator i Lillehammer. P. Kanoza ble samtidig løst fra ansvaret for Kongsvinger med omegn, som nå betjenes fra St. Magnus menighet i Lillestrøm.

P. Peter Nguyen Tuan Van, som siden 25. august 2000 har vært kapellan i St. Paul menighet i Bergen, flytter den 1. september til Lille-

strøm og blir kapellan i St. Magnus menighet. P. Van skal også betjene St. Clara kirke i Kongsvinger.

Tidligere kapellan for dominikanerinnene på Lunden, **P. Aage Hauken OP**, flyttet i begynnelsen av juli til Voss, der han nå fungerer som prest for St. Franciskus Xaveriusøstrene og bor i en prestebolig like ved klosteret.

De siste gjenværende St. Josephsøstre i Porsgrunn, **sr. Agathe Liebrand** og **sr. Sigrid Wittenberg**, brøt i juni måned opp fra byen og sluttet seg til moderhuset i Oslo. Begge søstrene kom til Porsgrunn i 1993 og har gjort et stort arbeid i Vår Frue menighet – blant annet gjennom undervisning, omsorg og forskjellige besøktjenester, i tillegg til diverse menighetsarbeid. St. Josephsøstrene var de første som startet opp sykehudrift i Porsgrunn. Nå er altså St. Josephsøstrenes 114-årige virke i byen historie.

Som tidligere nevnt i Broen, bebudet de nederlandske fransiskanerne at de i sommer ville nedlegge sin kommuniteten på Vinterbro. Huset stengte offisielt den 15. juli.

P. Lars Frendel flytter den 24. september til Nederland for å bli guardian i en fransiskanerkommunitet i Amsterdam, hvor han selv hadde sin novisiatstid. Han fullfører sin periode som generalvikar i Oslo Katolske Bispedømme ut august måned, men sluttet som deltidskapellan i St. Olav domkirke i Oslo den 1. juli og som skoleprest ved St. Sunniva ved skoleårets slutt. Selv om p. Lars forlater Norge, vil han fremdeles være kontaktperson mellom den nederlandske fransiskanerprovins og et par av de nederlandske fransiskanerne som fortsatt bor i Skandinavia. P. Lars nye adresse i Nederland er: Communiteit Franciscanen, Jodenbreestraat 164, NL - 1011 NS Amsterdam. Tlf.: +31 (0)20 520 07 68 (60).

P. Peter Tan Duc Do sluttet som deltidskapellan i St. Hallvard 15. april 2004 og flyttet i juli til en fransiskanerkommunitet i Milwaukee i Wisconsin, USA. Der vil han i en tid fremover arbeide i en menighet

med en stor vietnamesisk gruppe. P. Tans nye adresse er St. Anthony, 1711 South 9th Street, Milwaukee - WI 53204, USA. Han kan fremdeles nås på e-mail Tan.Peter@katolsk.no

Br. Bjarne Falkanger er den eneste av de tre brødrene på Vinterbro som blir boende i Norge. I forbindelse med at klarissene i Larvik har flyttet inn i sitt nye Høysteinane kloster, bosatte br. Bjarne seg foreløpig i søstrenes gamle kloster på Østre Halsen. Hans nye adresse er derfor Åsveien 2, 3260 Østre Halsen.

Augustinerkorherre Clemens Galban, som ankom Bergen 23. oktober 2003 og som siden 30. november samme år har betjent St. Paul som kapellan, er utnevnt til kapellan i Stiftssognet i Klosterneuburg fra den 1. september i år. Han forlater derved St. Paul og erstattes av to nye Augustinerkorherre: **Dom Elias Matthew Carr** (irsk statsborger) og **Dom Bruno Richard Semple** (amerikansk statsborger).

Dom Elias

Dom Elias er født 27. januar 1968 i New York/USA og ble presteviet 15. mai 1999. Siden har han arbeidet som sjelesørger i USA (Arlington) og i et sogn i Wien.

Dom Bruno

Dom Bruno er født 3. april 1973 i Anchorage/Alaska/USA og ble presteviet i 2000. Han har blant annet erfaring i arbeid med spansktalende.

Begge får i første omgang den store utfordringen å sette seg inn i det norske språk.

Norges Katolske Kvinneforbund (NKKF) har fått ny geistlig rådgiver: **P. Arne Fjeld OP**. Han overtar etter p. Ronald Hölscher OFM, som har

hatt dette vervet i et par tiår.

Cictercienserinnene på Tautras første kapellan, p. **Michael McGregor**, er valgt til abbed i sitt kloster

Dom Augustin Mc Gregor.

Mellifont utenfor Dublin, Irland. Han var kapellan for søstrene på Tautra fra begynnelsen i 1999 til mai 2003, og ga således et svært viktig bidrag til oppbyggingen av kommuniteten og Tautra

Mariakloster. Han er også den første munken som har bodd på Tautra siden reformasjonen, og søstrene der gleder seg over at han nå er blitt abbed i sitt kloster – der han går under navnet Dom Augustin McGregor.

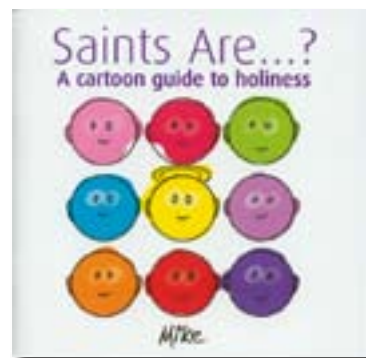
Eva Randi Strøm Corneliusen er fra og med 2. august 2004 og frem til 31. august 2005 tilsatt i vikariat i resepsjonen i Oslo Katolske Bispedømme. Corneliusen vikarierer for Magdalena Sandgren, som er innvilget permisjon fra sin stilling i den gitte perioden, etter vært resepsjonist og sentralbordmedarbeider i bispegården fra 1. oktober 2002. Sandgren har også ført Broens regnskap og register, en oppgave som Corneliusen overtar i perioden.

Kristine Dingstad slutter den 31. august i sin stilling ved Informasjonstjenesten i Oslo Katolske Bispedømme, hvor hun har jobbet som informasjonsmedarbeider siden april 2002. Kristine fortsetter imidlertid i halv stilling som redaksjonssekretær i Broen, som har kontorfellesskap med Informasjonstjenesten. Hun går den 1. september fra Informasjonstjenesten til arbeid som psykolog ved Kirkens ressursenter mot vold og seksuelle overgrep på Lovisenberg i Oslo. Virksomheten drives i et samarbeid mellom Norges KFUK, Kirkerådet og Diakonissehuset Lovisenberg og har et nasjonalt og økumenisk nedslagsfelt som et samtale- og møtested for mennesker utsatt for vold og seksuelle overgrep.

St. OLAV

BOKHANDL A/S

AKERSVN. 14, 0177 OSLO
TLF 23219555, FAX 22360263
E-post: bokhandel@katolsk.no
Nettbutikk: stolavbok.no

"Saints Are?"

A cartoon guide to holiness.
Redemptorist publications.
Hft. kr. 85,-

Bernadette McCarver Snyder: "115 Sainly fun facts"

En informativ bok om helgeners liv for barn i alle aldre.
Morsomt illustrert
Liguori. Hft. kr. 135,-

Deirdre La Noue: "The Spiritual Legacy of Henry Nouwen"

Redemptorist publications.
Hft. kr. 225,-

"Et liv i bön" Böner av påven Johannes Paulus II

Veritas förlag. Ib. kr. 372,-

ÅPNINGSTIDER:
10 – 17
Torsd. 10 – 19
NB Lörd. stengt

Per Einar Odden er innvilget permisjon fra sin deltidsstilling som nyhetsmedarbeider for Informasjonstjenesten i OKB og som redaksjonsmedlem i Broen fra 1. september. Per Einar har lagt ned et stort og et høyt kvalitetsmessig arbeid i begge forum, ikke minst som ansvarlig for helgenbiografiene på www.katolsk.no.

Jon Erik Slaatelid, med klosternavn Hugo, avlegger sine evige løfter hos augustinerkorherrene den 28. august i Klosterneuburg/Østerrike. Han skal vies til diakon den 1. november.

Slaatelid er født den 31. august 1971 i Oslo og trådte inn hos augustinerkorherrene i Klosterneuburg i august 2000. Der ble han ikledt den 27. august 2001 og avla timelige løfter den 28. august 2001. Siden 2001 har han studert teologi i Ealing Abbey i London.

Utnevelser i Oslo Katolske Bispedømme

Biskop Gerhard Schwenzer SS.CC. av Oslo utnevnte den 2. august 2004 **f. Berislav Grgic** til ny generalvikar i Oslo Katolske Bispedømme, med godkjenning av biskopen av Banja Luka, Franjo Komarica. Utnevelsen gjelder fra 1. september 2004 og er foreløpig for ett år.

Biskop Schwenzer utnevnte den 5. august 2004 nok en dommer til Tribunalet i Oslo Katolske Bispedømme: **F. Kristian Paver JCL**. F. Paver er official i bispedømmet Plymouth, England. Utnevelsen gjelder for en periode på fem år.

Broen gratulerer...

...**p. Nikolaus Zeimetz MSF**, som den 18. juli for 50 år siden mottok presetvilsens sakrament. P. Zeimetz er misjonær i Den hellige Families kongregasjon og ble ordinert til prest i 1954 i Ravengiersburg i Tyskland. Han kom til Nord-Norge i 1956 og har, med noen års avbrudd med prestatjeneste i sitt hjemland, arbeidet som prest i landsdelen i 25 år.

På kirkekaffen i Vår Frue menighet sees i forgrunnen p. Nikolaus Zeimetz MSF med f. v. p. Jan Tetzlaff MSF, menighetsrådsformann Peter Drecker og Kristian Austad.

Under høymessen i Vår Frue kirke i Tromsø, på søndagen for hans jubileum, ble dagen markert med en blomsterverrekkelse til jubilaranten fra menighetsrådsformann Peter Drecker, som viste til at de tre røde rosene i buketten symboliserte at p. Zeimetz trofast hadde tjent de tre sognene Tromsø, Hammerfest og Harstad. I sin gratulasjonshilsen kom Drecker inn på at p. Zeimetz ikke bare har virket som prest i menighetene, men også som organist, komponist og altmuligmann når det gjaldt å løse tekniske problemer, enten det nå dreide seg om å reparere en bil eller en pipe i et manuelt eller elektronisk orgel som hadde slått seg vrangt. Alltid tjenestevillig og kreativ og rede til å gjøre et oppdrag, er et markant trekk hos jubilaranten. Vi gratulerer hjerteligst med jubileet og ønsker Guds rike velsignelser for de neste mange år.

Melding fra stiftskontoret

...**sr. Sylvia Museler** med 50 års ordensjubileum.

Dagen ble feiret den 15. august med festmesse ved biskop Schwenzer i St. Josephsøstrenes Hjem på Grefsen. Sr. Sylvia trådte inn hos St. Josephsøstrene 19 år gammel og avla sine første løfter på St. Josephsøstrenes Institutt i Oslo. Søster Sylvia er et glad og vennlig menneske som kan samarbeide med alle, ung eller gammel. Hennes store hjerte kommer til uttrykk i omgangen med andre – alltid beredt til å tjene der hvor det er behov for henne. I trofasthet og med stor tillit har hun i 50 år tjent Herren og sine medmennesker med stor hengivenhet. Sammen med henne takker vi Herren for alt hun har fått lov til å virke som St. Josephsøster, og alt hun har betydd for hver enkelt søster.

St. Josephsøstrene

...**sr. Franziska Wolken** med 50 års ordensjubileum hos St. Josephsøstrene. Dagen ble feiret den 15. august med festmesse ved biskop Schwenzer i St. Josephsøstrenes Hjem på Grefsen. 26 år gammel inntrådte hun hos St. Josephsøstrene, hvor hun avla sine første løfter i 1954 på St. Josephs Institutt i Oslo. Sr. Franziska er kjent som en sterk og meget praktisk begavet kvinne. Hun er et jordnært menneske med sunn dømmekraft og et hjerte for andre. Hennes tjenestevillighet har ofte kommet til uttrykk i de mange oppgaver hun har påtatt seg. Når hun nå feirer sitt 50 års ordensjubileum og gleden over sitt kall som St. Josephsøster, vil vi gjerne takke Gud, og også sr. Franziska, for alt hun har betydd for oss alle.

St. Josephsøstrene

In memoriam

Søster Zita Klümper-Kotte

Født: 24. oktober 1918
i Epe/Westfalen, Tyskland
Død: 11. juli 2004
på Ullevål Sykehus, Oslo

Sr. Zita var 27 år da hun trådte inn hos St. Josephsøstrene i Albachten/Münster i 1945. Hun ville inn tre tidligere, men måtte vente på grunn av krigen. I ventetiden vokste lengselen etter å følge Jesus Kristus enda sterkere. Hun syklet innom kirken når hun hadde fri i middagspausen. Da satt hun stille foran tabernaklet, slik som Maria i evangeliet satt ved Jesu føtter.

I 1947 kom hun til Norge, og hun avla evige løfter i 1951. Hun ble utdannet i sykepleien og arbeidet på Vår Frue Hospital i Oslo og St. Josephs Hospital i Halden. I Halden virket hun fra 1966-71. Da flyttet hun til Tyskland og arbeidet som ambulansesykepleier i 29 år, i Leverkusen og Albachten.

I 1984 kom hun til Grefsen, hvor hun i 1992 ble koordinator for en gruppe søstre. De siste årene tilhørte hun den store gruppen på Grefsen.

Hun likte å veve og satt gjerne alene på sitt rom, hvor hun kunne be og reflektere mens hun vevde. Hun sa at der holdt hun et tilbakeblikk over livet. Slik ble bønn og liv vevd i hverandre.

Bibelteksten fra Luk. 10, 38-42 om Marta og Maria passer godt til vår kjære sr. Zita. Hun var både Maria og Marta i en person. Men Sr. Zita var ikke en stresset Marta, men hadde en stille og rolig måte å utføre sitt arbeid på. Hun var kontemplativ i handling!

Søster Zita var et meget godt og varmt menneske. Hun fikk lett kontakt både med barn, ungdom og eldre. Den trygghet og tillit hun utstrålte, gjorde at alle følte seg vel i hennes nærhet.

I den ambulante sykepleien blant bøndene i Albachten, var Sr. Zita særlig godt likt. Hun snakket deres dialekt og forsto seg på jordbruk. Bøndene tilkalte henne når de hadde sykdom i familien, fordi hun hadde sunn dømmekraft. I de fleste tilfelle visste hun råd, og de opplevde av og til at hun kunne virke små mirakler. Hun var folkelig og likte å være med på familie- og folkefester.

Jeg tror hun ofte stilte seg spørsmålet: "Hva har den andre behov for? Hva kan jeg glede den andre med?" Hun hadde omsorg for sin neste på en stillferdig og mild måte.

Nå, mens hun lå på sykehuset, sa hun: "Hver gang jeg blir innlagt, ber jeg om at jeg blir en lett omgjengelig pasient". Selv om hun var meget alvorlig syk den siste uken, så var hun ved godt mot. Både leger og sykepleiere ble veldig glade i henne og var oppbygget over hennes måte å være på.

Ingen ting kunne skremme Sr. Zita, selv døden var hun ikke redd for. Som hun sa: "Jeg har ikke noe direkte oppgjort med noen. Hver dag fikk jeg lov til å møte Jesus Kristus i nattverden." Hun var forberedt til å motta døden, når Gud ville det.

Hennes død kom brått på oss, men jeg tror hun gikk inn i den meget bevisst, ja vi kan si hun gikk direkte fra liv til LIVET.

Den siste tjenesten vi gjorde for henne var å vaske hennes briller, hun ønsket å kunne se klart. Det siste hun sa til sykepleieren var at ansiktet kunne hun vaske selv. Slik fikk hun møte Gud med et klart blikk og et rent ansikt.

Hun trodde på en romslig og barmhjertig Gud, en far som tar oss alle imot med åpne armer.

Nå er hun hos Gud, og hennes store lengsel har gått i oppfyllelse. Hun har levd et liv, ja, et liv i fylde. Nå får hun øse av denne fylde. Vi takker henne og vi takker Gud at vi fikk lov å ha henne som vår medsøster. Hun vil fortsatt være vår forbeder og vil være midt iblant oss, fordi kjærligheten er sterkere enn døden.

Måtte hun hvile i Guds fred!

St. Josephsøstrene

Sr. Rita van Balen

Født: 19. november 1909
Død: 10. august 2004

Rektor sr. Rita van Balen avgikk ved døden natt til 10. august. Sr. Rita var født i Nederland 19. november 1909. Etter utdanning og praksis som lærer i sitt hjemland, kom hun til Norge som novise 1. april 1932 i søsterkongregasjonen av

St. Franciskus Xaverius. Kun avbrutt av kortere opphold i Arendal og Hauge-sund de første krigsårene, arbeidet hun ved St. Paul skole fra 1933 og fram til 1978, de siste 30 årene var hun skolens leder.

Da søster Rita kom til Bergen hadde St. Paul skole 35 elever, alle katolske. I løpet av søster Ritas tid som skolens leder, utviklet skolen seg fra å være en liten og skjermet menighetsskole til å være en fullt utbygd grunnskole, 1. – 10. klasse, med over 200 elever. Fram til 1970, da den første privatskoleloven ble iverksatt, arbeidet skolen uten noen offentlige tilskudd og det var søstrenes selvoppofrende arbeid som var grunnlaget for skolens virke, men ikke minst på grunn av Sr. Ritas fremragende ledelse av skolen. Mens mange, både innenfor og utenfor den katolske kirke, mente at menighetsskolenes og de private skolenes tid var forbi, viste sr. Rita at skolen både hadde evne til overlevelse og fornyelse. Sr. Rita etablerte Bergens første førskole, skolen var tidlig ute med innføring av det annet fremmedspråk, skolen stod fremst da utenlandske familier, både i oljenæringen og flyktinger, kom til Bergen i høye tall fra begynnelsen av 70-tallet. Sr. Rita var også den første som introduserte Mor Teresa i Norge ved å knytte skolen opp mot barnehjem i Calcutta gjennom SOS-tørrmelkaksjonen og SOS-festene som fortsatt feires hvert år i november. Mens de fleste andre katolske skoler i Norge ble nedlagt, ledet sr. Rita skolen fram til å bli en moderne og anerkjent skole i Bergen og skapte grunnlaget for St. Paul skoles fortsatte virke. Hun var selv anerkjent som medlem av rektorkollegiet i Bergen. Da hun i 1978 i en alder av 68 år gikk av som rektor, ble hun hedret med Kongens Fortjenstmedalje.

En slik utvikling i motstrøm kom ikke av seg selv. Sr. Rita var dyktig. Sr. Rita var sterk. Hun var også moderne og av noen mistenkt for å være kvinnesaks-kvinne forkledd i nonnedrakt. Men hun var dypt integrert i Den katolske kirkes tro. I skolearbeid viste dette seg blant annet ved hvordan hun stadig pekte på den enkelte elevs verdighet og utviklingsmuligheter. Hun var tydelig på at hennes elever skulle leve i en verden full av motstridende inntrykk og måtte møte denne verden med et samtidig åpent som samlet sinn.

Det er mange, elever, deres foresatte og medarbeidere som er blitt påvirket av sr. Rita - jeg vil tro vi alle sitter igjen med dyp taknemlighet og respekt.

Vi lyser fred over søster Ritas minne.

Gjermund Høgh

Rektor, St. Paul skole

Fra helgenkalenderen:

De 191 salige septembermartyrene fra Den franske revolusjon

Den franske revolusjon begynte med stormingen av Bastillen den 14. juli 1789. Revolusjonen ville opprinnelig rette opp all uretten mot folket, men litt etter litt endret revolusjonens ledere den til en anti-katolsk forfølgelse. Den 12. juli 1790 ble den såkalte «geistlighetsens sivilforfatning» vedtatt, og utnevning av biskoper og sogneprester ble overført til politiske organer. Senere ble det bestemt at alle geistlige skulle av-

legge en lydighetsed til konstitusjonen, og dermed også implisitt godta Sivilforfatningen.

Halvparten av prestene nektet å avlegge eden, og de måtte forlate sine sogn til fordel for «konstitusjonelle» prester. Pave Pius VI fordømte i mars 1791 konstitusjonen og sa den var basert på kjetterske prinsipper. Da pavens fordømmelse ble kjent i Frankrike, var det mange prester som trakk eden tilbake.

Den 9. august 1792 ble kong Ludvig XVI styrtet, og dette var begynnelsen på Terrorregimet. Prestene var nå sett på som fiender av revolusjonen. Fengslene allerede var fylt opp av politiske fanger, så flere seminarer og klostre i Paris ble gjort om til provisoriske fengsler for prestene.

Om morgenen søndag den 2. september kom nyheten om at prøysserne hadde tatt Verdun, og det gikk rykter om at fangene planla et opprør når de franske troppene forlot

byen for å møte angriperne. Samme ettermiddag ble 24 prester ført til fengselet L'Abbaye, det tidligere klosteret Saint-Germain-des-Prés. De som nektet å avlegge eden, ble dødsdømt på stedet og overlatt til folkemengden, som bokstavelig talt hogde dem i småbiter med sabler. Fem prester unnslopp og kunne gi en øyenvitneskildring av det som hadde skjedd.

I karmelittenes kloster i Rue de Rennes satt 150 biskoper og prester innesperret. Mobben brøt opp porten til klosterhagen, kastet seg over de prestene de fant og stakk og slo dem i hjel. Erkebiskopen av Arles ble summarisk henrettet straks han innrømmet hvem han var. De revolusjonære prøvde å gi massakren et preg av rettssak ved å sette opp et bord utenfor kapelldøren og kalle ut prestene to og to. De prestene som nektet å avlegge eden, ble kastet ned trappen og overgitt til mobbens sabler og bajonetter, køller og geværer. Da likene var fjernet, ble to nye prester kalt ut, og dette fortsatte til 120 var martyrdrept.

Massakrene fortsatte om natten, uten noe forsøk fra myndighetene på å stanse dem. I de tidligste morgentimene dagen etter fortsatte mobben til det improviserte fengslet i vincentianernes seminar Saint-Firmin, hvor rundt 90 prester satt arrestert. De ble beordret ut på gaten, hvor mengden hilste dem med «Døden! Døden!» Prestene ble gitt ordre om å vende tilbake til seminaret, hvor de ble ført for et hastig oppsatt tribunal. Innen en time var 72 prester døde fordi de valgte å være trofaste mot sin religion og sin Kirke.

Tidlig om morgenen den 4. september fortsatte mobben til La

Force, et fengsel for politiske fanger, hvor også noen få prester satt. Da de nektet å avlegge eden, ble de drept på stedet. Likene ble deretter revet i småbiter og kastet ut på gaten. Ingen overlevde og kunne fortelle detaljer om hva som hadde skjedd.

Under galskapen tidlig i september 1792 regnes det med at rundt 1.400 personer ble henrettet, rundt halvparten av dem som satt fengslet i Paris. Blant dem var 217 prester. Offisielle arkiver eksisterte nesten ikke, så de viktigste informasjonskildene var øyenvitner, spesielt de få prestene som klarte å slippe unna. I mange av sakene manglet det bevis, men den 17. oktober 1826 ble 191 av martyrene saligkåret av pave Pius XI. De kalles Septembermartyrene, og deres minnedager er 2. september.

L'Abbaye og La Force eksisterer ikke lenger. Saint-Firmin er omgjort til en kontorbygning, mens det gamle karmelittklosteret nå er overtatt av Institut Catholique.

PEO

